

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Bakı beynəlxalq humanitar əməkdaşlığın mərkəzinə çevrilir

Oktyabrın 25-də Heydər Əliyev Mərkəzində VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu işə başlayıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva forumun rəsmi açılış mərasimində iştirak ediblər.

“Yeni dünya və yeni insan formalaşdırmaq: yaradıcılıq və insan inkişafı” mövzusunda keçirilən VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun açılışında dövlətimizin başçısı nitq söyləyib.

Forum iştirakçılarını salamlayan Prezident İlham Əliyev tədbirdə 90-dan artıq ölkənin təmsil olunduğunu vurğulayıb: “Bu, özlüyündə bir göstəricidir, onu göstərir ki, dünyada Forumla çox böyük maraq var. Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu qısa müddət ərzində dünyada çox önəmli beynəlxalq tədbirə çevrilmişdir”.

Dövlət başçısı qeyd edib ki, humanitar məsələlərin müzakirəsi çox önəmlidir: “Ölkəmizdə humanitar əməkdaşlığa dair bir çox mötəbər beynəlxalq tədbirlər keçirilmişdir. Onların arasında BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının Qlobal Forumunu xüsusilə qeyd etmək istərdim. Bu, çox önəmli beynəlxalq tədbirdir.

Eyni zamanda, Bakıda dünya dinləri liderlərinin Zirvə görüşü keçirilmişdir. Dörd dəfə Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu keçirilmişdir. Altıncı dəfə Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun keçirilməsi onu göstərir ki, doğrudan da, Azərbaycan beynəlxalq humanitar əməkdaşlığın dərinləşməsi üçün çox önəmli ölkəyə çevrilmişdir”.

Prezident diqqətə çatdırıb ki, bu il biz mədəniyyətlərarası dialoqa dair “Bakı Prosesi”nin 10 illiyini qeyd edirik. Azərbaycanın bu təşəbbüsü beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən yüksək qiymətləndirilir, o cümlədən BMT bu prosese çox yüksək qiymət verir. Azərbaycan həm İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına, həm Avropa Şurasına üzv dövlətdir. Əlbəttə ki, biz bu imkanlardan istifadə edib çalışırıq və çalışırıq ki, sivilizasiyalararası dialoqa öz töhfəmizi verək.

davamı səh. 2-də

Azərbaycan İSESCO-nun Baş Konfransına uğurla sədrlik edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 25-də İSESCO-nun baş direktoru Əbdüləziz bin Osman əl-Tuveycrini qəbul edib. Prezident İSESCO-nun baş direktoruna VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirakına və məzmunlu çıxışına görə təşəkkür edib.

Əbdüləziz bin Osman əl-Tuveycri Bakı Humanitar Forumunun beynəlxalq əhəmiyyətindən bəhs edərək bildirib ki, bu, çox gözəl və səmərəli nəticələri olan platformadır.

Görüşdə Azərbaycan ilə İSESCO arasında uzun illər ərzində uğurlu, səmərəli əməkdaşlığın qurulduğu qeyd edilib, əlaqələrin bundan sonra da genişlənməsinə əminlik ifadə olunub.

Prezident İlham Əliyev İSESCO-nun Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı Azərbaycanın ədalətli mövqeyinə davamlı dəstəyinə görə minnətdarlığını bildirib.

Əbdüləziz bin Osman əl-Tuveycri Azərbaycanın İSESCO-nun Baş Konfransına sədrlik etdiyi 3 ilə dair baş direktorun hesabatı barədə dövlət başçısına məlumat verib. Bildirib ki, ölkəmizin rəhbərlik etdiyi dövrdə həyata keçirilən uğurlu işlər hesabatda əksini tapıb.

Bənzərsiz yaradıcılığı ilə
qəlblərdə əbədi yaşayan sənətkar

səh. 4

“Türk dünyasının ortaqları – naxışlar”

Xalça Muzeyində keçə sənəti üzrə beynəlxalq simpozium keçirilir

Oktyabrın 25-də Azərbaycan Xalça Muzeyində 3-cü “Türk dünyasının ortaqları – naxışlar” beynəlxalq simpoziumu işə başlayıb. Simpozium “Keçə sənətindəki kəşimə nöqtələri” mövzusunda həsr olunub.

Tədbir Mədəniyyət Nazirliyi, Xalça Muzeyi, UNESCO üzrə Azərbaycan Respublikasının Milli Komissiyası, MDB Dövlətlərarası Humanitar Əməkdaşlıq Fondunun birgə təşkilatçılığı, “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi, Türkiyənin Yunus Əmrə İnstitutu və digər qurumların dəstəyi ilə keçirilir.

Simpoziumun açılışında çıxış edən Xalça Muzeyinin direktoru Şirin Məlikova bildirib ki, ölkəmizdə üçüncü dəfə təşkil edilən tədbirin coğrafiyası olduqca genişdir. Budəfəki simpoziuma, türkdilli ölkələrlə yanaşı, digər ölkələrdən də tədqiqatçılar, kolleksiyaçıları, xalçaçı rassamları və bu sahə üzrə mütəxəssislər

– ümumilikdə 22 ölkədən nümayəndələr qatılıb.

Vurğulanıb ki, simpoziumun təşkilində məqsəd bu tədbir vasitəsilə türk xalqlarının ortaqları olan xalça naxışlarının araşdırılması sahəsində aparılan tədqiqat işlərini daha da

genişləndirmək, xalqımızın öz milli mədəni dəyərlərinə olan qayğı və diqqətini, bu sahədə olan biliklərini daha da təkmilləşdirməkdən ibarətdir.

Çıxış edən digər nəticələr simpoziumun əhəmiyyətindən söz açıblar.

Oktyabrın 27-dək davam edəcək tədbirin proqramına məruzələrin dinlənilməsi, müzakirələr, ustad dərsləri, həmçinin “Keçə sənəti müasir incəsənətdə” və “Ənənəvi keçə sənəti” adlı sərgilər də daxildir.

Sarıqamış əsirlərinin xatirəsinə

“Nargin faciəsi” tamaşası nümayiş olunub

Bakı Bələdiyyə Teatrı I Dünya müharibəsində Sarıqamışda (Qars vilayəti) yaşanan faciəyə həsr olunmuş tamaşa hazırlayıb. 1914-cü ilin dekabrı – 1915-ci ilin yanvarında baş verən döyüşlərdə Osmanlı ordusunun minlərlə əsgəri dözülməz şəxslərdə donaraq ölmüş, bir qismi isə Rusiya ordusu tərəfindən əsir götürülmüşdü, daha sonra Bakı yaxınlığındakı Nargin adasına gətirilmişdi.

Oktyabrın 24-də Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrının səhnəsində Sarıqamış əsirlərinin xatirəsinə həsr olunan “Nargin faciəsi” tarixi dramı təqdim olunub.

Tamaşa Türkiyənin Azərbaycandakı səfirliyinin himayəsi, Türkiyə və Azərbaycan İş Adamları və Sənayeçilər İctimai Birliyinin dəstəyi ilə ərsəyə gəlib.

Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Erkan Özoral, səfirliyin nümayəndələri, mədəniyyət, ictimaiyyət nümayəndələri tamaşaya baxıblar.

davamı səh. 4-də

Astanada Qara Qarayevin 100 illiyinə həsr olunmuş konsert proqramı

Qazaxıstanın paytaxtı Astanada Azərbaycanın dünya şöhrətli bəstəkarı, SSRİ Xalq artisti Qara Qarayevin 100 illiyinə həsr olunmuş konsert proqramı təqdim olunub.

Konsert TÜRKSOY-un təşkilatçılığı, Azərbaycanın Qazaxıstandakı səfirliyinin və Astana Şəhər Akimliyinin (qubernatorluğu) dəstəyi ilə reallaşdı.

Əvvəlcə görkəmli bəstəkarla həsr edilmiş “Bu həqiqətin səsidir” sənədli filmi nümayiş olunub.

TÜRKSOY-un baş katibi Düsen Kaseinov çıxış edərək vurğulayıb ki, bu musiqi axşamı təkcə Qara Qarayevin 100 illiyi şərəfinə təşkil edilən mərasim deyil, eyni zamanda, Azərbaycan və Qazaxıstanın tarixində iz qoymuş görkəmli mədəniyyət xadimlərinin xatirəsinə ehtiramın nümunəsidir.

davamı səh. 5-də

Bakı Caz Festivalı sona yaxınlaşır

Bakı Caz Festivalının oktyabrın 14-dən davam edən və caz musiqisi həvəskarlarına unudulmaz zövq bəxş edən konsert proqramları sona yaxınlaşır.

Oktyabrın 23-də “Rotunda Jazz Club”da Türkiyədən gəlmiş duet – Can Cankaya (piano) və Kağan Yıldız (kontrabas), habelə Macarıstanın “Kodaly Spicy Jazz” kvarteti çıxış edib.

Ertəsi gün eyni məkanda Belçikanın Martin Salemi triosunun konserti olub. Pianoçu M.Saleminin 2017-ci ildə yaratdığı trionun tərkibinə Fil Kaporalı (kontrabas) və Toyne Snokart (zərb alətləri) daxildir.

Oktyabrın 25-də burada sənətsevərlər Norveçin “Helge Lien trio”sunun ifasını dinləyiblər. Bakı Caz Festivalı oktyabrın 28-də başa çatacaq.

Mərhum
rəssam Fərhad
Həmzəliyevin
yubiley sərgisi

səh. 4

Bakının mədəni irsi üçün ongünlük “Fantaziya”

“Avropa Mədəni İrsi ili” çərçivəsində festival

səh. 8

Dünya
muzeylərindən
gətirilən
Şirvanşahlar irsi

səh. 4

Azərbaycan beynəlxalq humanitar əməkdaşlığın mərkəzinə çevrilir

“Humanitar əməkdaşlıq deyəndə biz mütləq bunun gözəl nəticələrini görməliyəm ki, bu, nəyə gətirib çıxaracaqdır”

əvvəlki səh. 1-də

Vurğulanıb ki, “Bakı Prosesi” çərçivəsində keçirilən müxtəlif tədbirlərin bir məqsədi var: sivilizasiyalarası, dinlərarası dialoq dərinləşsin, güclənsin, dünyada risklər azalsın, ayrı-seçkilik, ksenofobiya hallarına düzgün qiymət verilsin və bu təhlükəli meyillərin qarşısı alınsın. Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun ənənəvi olaraq keçirilməsi və ona dünya birliyi tərəfindən yüksək qiymət verilməsi və diqqət yetirilməsi göstərir ki, belə tədbirlərə çox böyük ehtiyac var.

Dövlət başçısı qeyd edib ki, əsrlər boyu müxtəlif dinlərin, xalqların nümayəndələri Azərbaycanda bir ailə kimi sülh, əmin-amanlıq, mehribanlıq şəraitdə yaşamışlar və bu siyasət bu gün də davam etdirilir. Ənənəvi dinlərin məbədlərinin – katolik, pravoslav kilsələrinin, sinaqoqların bərpası və tikintisi Azərbaycanda realıqdır: “Bu realıq ölkəmizdə çox gözəl ictimai iqlim yaradır. Azərbaycanda multikulturalizm dövlət siyasətidir. Biz öz milli, dini ənənələrimizə çox bağlıyıq, sadıq və milli dəyərlər gələcək inkişafımız üçün xüsusi rol oynayır. Eyni zamanda, biz dünyaya açıyıq. Qeyd etdiyim kimi, Azərbaycan dünyada multikulturalizmin ünvanlarından birinə çevrilibdir və bu şərəfli status artıq dünya birliyi tərəfindən tanınır”.

Prezident xatırladı ki, 2016-cı ilin Azərbaycanda “Multikulturalizm ili” elan edilməsi dünyada ilk belə bir təşəbbüs idi. Biz dünyada Azərbaycanı olduğu kimi təqdim etmək istədik. Göstərmək istədik ki, multikulturalizm Azərbaycanı həm dünyada həm dövlət siyasətidir, həm həyat tərzidir, eyni zamanda, biz dünya birliyinin diqqətini bu məsələyə cəlb etməyə çalışdıq.

2017-ci ilin Azərbaycanda “İslam Həmrəyliyi ili” elan edilməsi də müsəlmanlərin diqqətini də bu sahəyə cəlb etmək məqsədi daşıyırdı. Əfsuslar olsun ki, biz müsəlman aləmində həmrəyliklə bağlı istədiyimizə nail ola bilməmişik. Qarşıdurmalar, müharibələr, anlaşılmazlıq, toqquşmalar və digər təhlükəli meyillər ölkələr üçün böyük problemə, faciəyə çevrilir: “Əlbəttə, biz çalışmalıyıq ki, bu sahədə də öz təkliflərimizi verək, öz nümunəmizi göstərək

ki, eğer İslam həmrəyliyi və multikulturalizm anlayışları vəhdət təşkil edərsə və dövlət siyasəti düzgün aparılarsa, bu, xalq tərəfindən də qəbul edilərsə, onda ölkələrdə problem olmayacaq. Müasir Azərbaycan bunun əyani, bariz sübutudur”.

Daha sonra Azərbaycanın ən böyük problemi barədə danışan ölkə başçısı bildirib ki, Ermənistanın ərazilərimizi işğal etməsi nəticəsində biz özümüz böyük humanitar fəlakətlə üzləşmişik: “Torpaqlarımızın 20 faizi işğal altındadır, xalqımıza qarşı Ermənistan tərəfindən etnik təmizləmə siyasəti aparılmışdır, 1 milyondan çox azərbaycanlı öz doğma torpağında köçkün vəziyyətinə düşmüşdür. Bütün aparıcı beynəlxalq təşkilatlar bu münacişə ilə bağlı qərar və qətnamələr qəbul etmişlər, o cümlədən BMT Təhlükəsizlik Şurası dörd qətnamə qəbul etmişdir. Bu qətnamələrdə açıq-aydın göstərilir ki,

erməni silahlı qüvvələri işğal edilmiş torpaqlardan dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmalıdır. Bu qətnamələrin qəbul olunmasından 25 il keçir. Ermənistan bu qətnamələri icra etmir və əfsuslar olsun, hələ də beynəlxalq mexanizmlərlə işlənilməyib ki, təcavüzkarı beynəlxalq aparıcı qurum tərəfindən qəbul edilmiş qətnamələrin icrasına məcbur etsin”.

Prezident vurğulayıb ki, Dağlıq Qarabağ bizim tarixi, əzəli torpağımızdır, Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir. Əsrlər boyu Azərbaycan xalqı bu torpaqlarda yaşayıb, yaradıb, qurub. Bizim tarixi abidələrimiz, şəhərlərin, kəndlərin toponimləri bu torpaqların

Azərbaycan xalqına məxsus olduğunu sübut edir. İşğal edilmiş torpaqlarda bizim məscidlərimiz, qəbirliklərimiz dağıdılıb, muzeylərimiz talan edilib və işğal olunmuş torpaqlarda mədəni soyqırımı törədilib. 1992-ci ildə isə ermənilər Xocalı soyqırımını törədiblər. Bu dəhşətli hərbi cinayət nəticəsində 600-dən çox günahsız dinc insan, onların arasında 60-dan çox uşaq vəhşicəsinə qətlə yetirilib. Xocalı faciəsi dünyanın 10-dan çox ölkəsi tərəfindən rəsmi olaraq soyqırımı kimi tanınıb.

Dövlət başçısı diqqətə çatdırıb ki, bu humanitar fəlakətə baxmayaraq, müstəqillik dövründə Azərbaycan çox uğurlu inkişafa nail ola bilib. Ölkəmizdə sabitlik, təhlükəsizlik hökm sürür. Sabitliyin mənbəyi Azərbaycan xalqının iradəsidir. Qeyd olunub ki, adambaşına düşən sərmayələrin həcminə görə Azərbaycan dünya miqyasında aparıcı yerlərdədir: “Qeyd etməliyəm ki, ölkə

iqtisadiyyatına 250 milyard dollardan çox sərmayə qoyulubdur ki, bu sərmayənin yarısı xaricdən gələn vəsaitdir. Son 15 il ərzində ümumi daxili məhsul 3,2 dəfə artıb və Azərbaycan çox böyük inkişaf yolunu keçib. Biz iqtisadi sahədə tam müstəqillik əldə etmişik. İqtisadi müstəqillik əlbəttə ki, siyasi müstəqilliyimizi möhkəmləndirir.

Forumda müzakirə olunacaq məsələlərdən birinin təhsillə bağlı olduğunu deyən Prezident bildirib ki, ölkəmizdə təhsilin inkişafı və təhsildə müasir metodların tətbiq edilməsi prioritet məsələlərdən biridir. Son 15 il ərzində 3000-dən çox məktəb tikilib və təmir edilib, Azərbaycanda

cəmi 4500-dən bir qədər çox məktəb var, onların əksər hissəsi ən yüksək standartlar səviyyəsində qurulub.

Eyni zamanda ölkəmizin hər yerində müasir tibb mərkəzləri yaradılır. Son 15 il ərzində 650-dən çox tibb müəssisəsi yenidən qurulub, əsaslı təmir edilib və tikilib.

Biz ardıcılı siyasət aparmaqla həm iqtisadi islahatları dərinləşdiririk, həm də sosial sahədə lazım olan addımları atırıq. Ölkəmizdə yüksək texnologiyalara

çox böyük diqqət göstərilir, bu yaxınlarda üçüncü peykimiz orbitə buraxılıb.

“ASAN xidmət” mərkəzlərinin yaradılması sosial və humanitar sahədə çox önəmli təşəbbüsdür. Əgər qonaqlarda imkan olarsa, onlar Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən beş mərkəzdən birinə baş çəkə bilərlər. Göre bilərlər ki, doğrudan da Azərbaycan texnologiyaları əsasında, sırf Azərbaycanın intellektual məhsulu olan “ASAN xidmət” necə fəaliyyət göstərir. Bu il bu mərkəzlərin sayı 15-ə çatdırılacaq, beşi Bakıda, 10-u bölgələrdə.

Prezident nitqinin sonunda deyib: “Mən Azərbaycan haqqında çox danışa bilərəm, - çünki qonaqların bir

hissəsi ilk dəfədir ki, ölkəmizə gəlib, - sadəcə olaraq, çıxışının yekununda bir məsələni də diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm. Bu məsələ həm humanitar əməkdaşlığı dərinləşdirir, həm də qarşılıqlı maraqları təmin edir. Hesab edirik ki, humanitar əməkdaşlıq deyəndə biz mütləq bunun gözəl nəticələrini görməliyəm ki, bu, nəyə gətirib çıxaracaqdır.

Ona görə, mən bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, biz humanitar əməkdaşlığa çox böyük diqqət göstəririk, bir çox təşəbbüslər irəli sürmüşük. Onlardan biri Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumudur. Əminəm ki, aparılacaq diskussiyalar, müzakirələr bizim ümumi işimizə gözəl töhfə verəcəkdir”.

Sonra Rusiya Federasiyası Hökuməti sədrinin müavini xanım Olqa Qolodets Prezident Vladimir Putinin forum iştirakçılarına müraciətini oxuyub. O, çıxışında Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun ildən-ilə inkişaf etdiyini, Bakının humanitar dialoq mərkəzinə çevrildiyini bildirdi.

Daha sonra BMT baş katibinin müavini Rəşid Xalikov, İSESCO-nun baş direktoru Əbdülməziz Osman əl-Tuveycri, UNESCO-nun baş direktorunun müavini Qu Ksinq və Parlamentlərarası İttifaqın prezidenti xanım Qabriela Baron çıxış ediblər.

Açıılış çıxışlarından sonra forum işi plenar və işçi sessiyalarla davam etdirib.

Forum iştirakçıları “Nəsimiyə ithaf” tamaşasına baxıblar

VBakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun mədəni proqramı çərçivəsində oktyabrın 25-də Dövlət Musiqili Teatrında görkəmli bəstəkar, Azərbaycanın Xalq artisti, UNESCO-nun “Sülh artisti” Fıraqiz Əlizadənin “Nəsimiyə ithaf” əsəri əsasında musiqili tamaşa nümayiş olundu.

Səhnə əsərinin nümayişindən əvvəl aparıcı Fuad Axundov tamaşaçılara Nəsiminin həyat və yaradıcılığı haqqında məlumat verdi, tamaşanın keçirildiyi məkan və Azərbaycan teatrının yaranma tarixi haqqında qısa məlumatı diqqətə çatdırdı. Bildirdi Fıraqiz Əlizadənin dünya səhnələrində səslənən əsərləri hər zaman maraqla qarşılanır.

Klassik və milli Azərbaycan alətlərinin səsləndirilməsi ilə təqdim olunan musiqili tamaşada müğəni ustasının ifasında Nəsiminin səsi onun ən məşhur şeirləri vasitəsilə insana, onun qüdrətinə və gözəlliyinə olan sevgisini nümayiş etdirir. Nəsimi obrazı səhnəyə çıxır, bir-birinə qarşı duran qaranlıq qüvvələrlə əhatə olunur. Bu qüvvələrin arasında qeyri-bərabər döyüş baş verir və nəticədə şairin faciəvi şəkildə edamı ilə başa çatır. Bütün bu rəngarəng obrazlar və duyğular səhnədə musiqi və rəqs dili ilə təcəssüm olunur.

Xoreoqrafı Nailə Məmmədovad olan tamaşada Nəsimi obrazını Opera və Balet Teatrının aparıcı solisti Anar Mikayılov canlandırıb. Tamaşada Xalq artisti Teyyub Aslanov xanəndə kimi çıxış edir.

Səhnə əsəri maraqla qarşılandı. “Nəsimiyə ithaf” tamaşası ilk dəfə ötən ilin mayında Parisdə, UNESCO-nun baş qərargahında Nəsiminin vəfatının 600 illiyinə həsr olunan tədbirdə nümayiş etdirilib.

LALƏ

Multikulturalizm cəmiyyətdə sabitliyin təminatıdır

Oktabrın 25-də VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu çərçivəsində keçirilən növbəti işçi sessiya “Multikulturalizm siyasəti cəmiyyətdə sabitliyin təminatı amili kimi” mövzusunda həsr olunmuşdu.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Məclislərarası münasibətlər, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Etibar Nəcəfovun moderatorluğu ilə keçirilən sessiyada Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin Həmyarlıq Şurasının sədri, akademik Kamal Abdulla, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadə, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı, Hindistanın “Art of Living” Fondunun mədəni rəhbəri Sri-Sri Ravi Şankar, Monteneqro Respublikasının mədəniyyət naziri Aleksandr Boqdanoviç və UNESCO-nun xoşməramlı səfiri, təşkilatın sülh üzrə rəssamı, Fransanın mədəniyyət diplomatiyasının xüsusi nümayəndəsi Hedva Ser mövzu ilə bağlı müzakirələr apardılar.

Akademik Kamal Abdulla çıxışında bildirdi ki, Azərbaycanın multikulturalizm modeli dünyada qəbul edilir və öyrənilir: “Multikulturalizm tariximizin ən qədim dövr səhifələrində yer alır. Ulu öndər Heydər Əliyev deyirdi ki, Azərbaycanda yaşayan xalqların gücü Azərbaycanın gücüdür. Bu gün Azərbaycan multikulturalizmi dünyanı bir sıra aparıcı universitetlərdə tədris olunur. Xarici universitetlərdə Azərbaycan multikulturalizmini öyrənən tələbələr ildə iki dəfə ölkəmizə səfərlər edir, öyrəndiklərini gəlib burda görürlər”.

K.Abdulla qeyd etdi ki, Azərbaycanda keçirilən tədbirlər multikulturalizmin nikbin qütbündə duran insanları öz sırasında birləşdirir: “Biz multikulturalizmin bu gününə və sabahına inanırıq. Azərbaycan Prezidentinin imzaladığı sərəncamlar multikulturalizmin dönməz yolunu müəyyən edib. Azərbaycan xalqının canında-qanında olan başqa xalqlara xoş münasibət həmişə özünü göstərmişdir. Əsrlərdən bəri ölkəmizdə müxtəlif xalqların nümayəndələri qardaş kimi yaşayırlar”.

Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə dedi ki, Azərbaycan müxtəlif sivilizasiyalar arasında tarixən oynadıqı mədəni körpü rolunu bu gün də layiqli şəkildə davam etdirir. Azərbaycan torpaqlarında müsəlmanlarla yanaşı pravoslavlar, katoliklər, yəhudilər və digər etiqad sahibləri əsrlər boyu dinc yanaşı, bir ailə kimi yaşayıb, ibadət və mərasimlərini sərbəst şəkildə icra edirlər: “Milli və dini tolerantlıq dövlət səviyyəsində dəstəklənir. Etnik və dini müxtəliflik ölkəmizin milli sərvəti kimi dəyərləndirilir”.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı vurğuladı ki, Azərbaycanda tarixən ayrı-ayrı mədəniyyətlərin, dinlərin, millətlərin, etnik qrupların nümayəndələri qarşılıqlı hörmət, birgə yaşayış şəraitində bir ailənin üzvü kimi yaşayıb. Müxtəlif mədəniyyətlərə və dinlərə məxsus etnosların tarix boyu bu torpaqlarda əmin-amanlıq şəraitində yaşamasında xalqımıza xas olan humanizm və xoşniyyətlik kimi ali dəyərlər, eyni zamanda, İslam dəyərləri müstəsna rola malikdir. Ölkəmizin coğrafi mövqeyi, əhalisinin etnik tərkibi qədim dövrdən burada fərqli dinlərin mövcudluğuna şərait yaradıb. Əgər sovetlər birliyi dağılan dövrdə ölkəmizdə cəmi 17 məscid fəaliyyət göstərirdisə, bu gün onların sayı 2200-dən çoxdur. Eyni zamanda ölkə ərazisində 13 kilsə, 7 sinaqoq fəaliyyət göstərir. Vətəndaşların böyük əksəriyyəti müsəlman olan ölkəmizdə digər dinlərə də xüsusi qayğı

göstərilir. Dövlət qeydiyyatından keçmiş 861 dini icmadan 830-u İslam, 31-i qeyri-təməyüllüdür. Dini maarifləndirmə və milli-mədəni dəyərlərin təbliği işini daha da gücləndirmək məqsədilə dövlət tərəfindən İslam dini icmaları ilə yanaşı, başqa qurumlara da müəmmadi olaraq maliyyə yardımı ayrılır.

Bakı Dövlət Universitetinin professoru Kamilə Əliyeva çıxışında diqqətə çatdırdı ki, multikulturalizm çoxmədəniyyətlik məfhumunun sinonimi kimi istifadə edilsə, sözdün dar mənasında, o, cəmiyyətdə mövcud olan etnik, irqi, dini və mədəni müxtəlifliklərə münasibətdə dövlətin apardığı konkret siyasəti əks etdirir. Bu gün ölkəmizdə başqa xalqların nümayəndələri öz ana dillərində danışır, öz dini inanclarına uyğun ibadət edir, milli adət-ənənələrini yaşadır, heç bir ayrı-seçkiliklə üzləşmədən müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərərək ümumi inkişaf prosesinə öz töhfələrini verirlər. Bu da onun bariz göstəricisidir ki, Azərbaycan multikulturalizmin əsas məkanlarından biridir.

Hindistanın “Art of Living” Fondunun mədəni rəhbəri Sri-Sri Ravi Şankar, Monteneqro Respublikasının mədəniyyət naziri Aleksandr Boqdanoviç və UNESCO-nun xoşməramlı səfiri, təşkilatın sülh üzrə rəssamı, Fransanın mədəniyyət diplomatiyasının xüsusi nümayəndəsi Hedva Ser və başqaları mövzu ətrafında çıxış etdilər.

FARİZ

VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu Heydər Əliyev Mərkəzində oktyabrın 25-də açılış mərasimindən sonra işini plenar sessiyalarla davam etdirdi.

“Təhsil və elm insan kapitalının inkişafı kontekstində” mövzulu ilk sessiya Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının rektoru, akademik Urxan Ələkbərov və Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunun rektoru Anatoli Torkunovun moderatorluğu ilə gerçəkləşdi.

AMEA-nın prezidenti, akademik Akif Əlizadə çıxış edərək Beynəlxalq Humanitar Forumun elmi humanitar məsələlərin müzakirə olunduğu mötəbər tədbirə çevrildiyini vurğuladı, müzakirə olunan məsələlərin dünya üçün aktuallığına diqqət çəkdi. O, məruzəsində dünyada təhsilin müxtəlif sahələri üzrə tədqiqatların cəmiyyətin inkişafına göstərdiyi təsirlər və yüksək texnologiyaların müasir dövrdə geniş tətbiqi ilə bağlı məsələlərə toxundu. Bildirdi ki, bioloji və texniki inqilabın tüğyan etdiyi müasir dövrdə humanitar elm bəzən ya bu rəqabətə dözmür, bəzən də bu sahəyə diqqətin azalmasına səbəb olur. Müxtəlif ölkələrdə bioloji elmi tədqiqatlara və elmin digər sahələrinə ayrılan maliyyə ilə müqayisədə humanitar sahəyə ayrılan vəsaitlər ixtisar edilir: “Unutmamaq lazımdır ki, mədəniyyətin inkişafını humanitar elmlər sahəsində aparılan tədqiqatlar nəticəsində əldə etmək mümkündür”.

Tədbirdə çıxış edən təhsil naziri Ceyhun Bayramov bildirdi ki, insan kapitalına əsas töhfə təhsildir. Ölkəmizdə təhsilin inkişafı və təhsil sistemi ilə bağlı məlumat verən nazir yüz il öncə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə bu sahəyə ayrılan diqqətdən söz açdı.

Təhsil və elm insan kapitalının inkişafı kontekstində

VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun ilk plenar sessiyası gələcəyin təhsilinə həsr olunmuşdu

Vurğuladı ki, təhsildə islahatlar cəmiyyətin iqtisadi və sosial inkişafına yardım edir: “Hazırda dünyada onlarla fənn ixtisar edilir, günümüzlə səsleşən çoxsaylı modern fənlərə üstünlük verilir. Qloballaşan dünyada peşə təhsili sahəsində də ciddi islahatlar keçirilir və bu təhsil bazar münasibətlərinə uyğun şəkildə qurulur”.

Təhsil ocaqları yaradıcı düşünmə bacarıqlarını aşılamalıdır

Sessiyada daha sonra BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurasının prezidenti İnqa Ronda Kinq, Rusiya Dövlət Dumasının sədr müavini Sergey Neverov,

Böyük Britaniyanın Oksford Universitetinin nəzdində fəaliyyət göstərən İslam Araşdırmaları Mərkəzinin direktoru Fərhan Nizami, Küveyt Əmirinin müşaviri, Beynəlxalq İslam Xeyriyyə Təşkilatının sədri, BMT baş katibinin xüsusi müşaviri Abdullah Almatuk, Müstəqil Dövlətlər Birliyi İcraiyyə Komitəsinin sədr müavini Aqybay Smaqlulov və Monteneqronun təhsil naziri Damir Sehoviçin çıxışları dinlənildi.

Qeyd olundu ki, müasir dünyada yeni texnologiyalar vasitəsilə tətbiq olunan sistemlər əvvəlkindən daha sürətlə inkişaf etməklə bərabər, insanların öz

potensiallarını tam üzə çıxarmaq üçün onları hazırlayan təhsil imkanlarının da yaradılmasını şərtləndirir. Diqqətə çatdırıldı ki, fərqli yaş kateqoriyaları, müxtəlif ehtiyaclar və eləcə də hələ məlum olmayan iş yerləri və peşə sahələri üçün təhsilin hansı qaydada təşkil edilməsi ətrafında böyük suallar ortaya çıxır. Müasir gəncliyin gələcəkdə məşğul olacağı əksər işlər hələ mövcud deyil. Bir çox sahələrin və peşələrin isə 2030-cu ilə qədər sıradan çıxması ehtimalı var. Kreativlik bu proses üçün olduqca vacibdir. Məktəblər və universitetlər yaradıcı düşünmə bacarıqlarını aşılamalıdır

ki, tələbələr dəyişən iş dünyasında özlərini tapa biləcək bacarıqlara yiyələnərək əmək bazarına daxil ola bilsinlər. Bu anlayış təhsilin rolunu transformasiyaya məruz qoyur. Deməli, təkə bilik kifayət etmir. Bununla yanaşı, təhsil mövcud biliklərdən istifadə etmək, yaradıcı, innovativ və sahibkar kimi düşünmənin yeni metodlarını tapmaq bacarıqlarının inkişafını stimullaşdırmalıdır. 21-ci əsrin tələblərinə uyğun təhsil fəlsəfəsi istiqamətində hərəkət etmək istəyiriksə, təhsil prosesi barədə yaradıcı və geniş düşüncə tələb olunur.

LAZƏRİ

İnnovasiyalar yaradıcı iqtisadiyyatın yeni mənbəyidir

Azərbaycanın bu sahədə nailiyyətləri təqdir edilir

Forum çərçivəsində təşkil edilən daha bir sessiya “İnnovasiyalar yaradıcı iqtisadiyyatın yeni mənbəyi kimi” mövzusunda həsr olunmuşdu. Azərbaycanın iqtisadiyyat nazirinin müavini Rüfət Məmmədov və Dünya İqtisadiyyatı və Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutunun prezidenti Aleksandr Dinkinin moderatorluğu ilə keçirilən sessiyada ilk olaraq nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar nazirinin müavini Elmir Vəlizadə çıxış etdi.

Azərbaycanda innovasiyaların inkişafına dövlət dəstəyindən danışan nazir müavini bu məqsədlə İKT Fondu və Yüksək Texnologiyalar Parkının yaradıldığını bildirdi. Qeyd olundu ki, ölkəmizdə innovasiyaların iqtisadiyyatın bütün sektorlarına tətbiqi, startapların təşviqi və qeyri-neft sektorunun inkişafına xüsusi diqqət yetirilir. Hazırda Azərbaycan kosmosu fəth edən ölkələr sırasındadır. Son beş ildə orbitə Azərbaycanın 3 peyki buraxılıb. Bunlardan ikisi telekommunikasiya, biri isə Yer səthini müşahidə peykidir.

BMT-nin İnkişaf Proqramı Avropa və MDB üzrə Regional Bürosunun direktor müavini Rastislav Vrbenski bildirdi ki, texniki inqilab hazırda hər

birimizin həyat tərzinə çevrilib: “Biz innovasiya və innovativ inkişafı diqqət mərkəzində saxlarıyıq. BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərində də bu sahəyə xüsusi yer ayrılıb. Burada əsas məqsəd informasiya-kommunikasiya texnologiyaları üzrə şirkətləri, mütəxəssisləri və ekspertləri bir araya toplamaq, yeni innovativ həllərdə birgə əməkdaşlığı təşviq etməkdir. Azərbaycanda da bu sahədə mühüm işlər görülür. Azərbaycanın öz brendi kimi təqdim etdiyi “ASAN Xidmət” xüsusi əhəmiyyət kəsb edir”.

Dünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatının (WIPO) nümayəndəsi Yevgeni Sesitski təmsil etdiyi qurumun fəaliyyəti, müxtəlif ölkələrdə innovativ inkişafa dəstəyi barədə danışdı. Bildirdi ki,

bu sahədə ən vacib məsələ bütün innovativ layihə və proqramların mülkiyyət hüquqlarının qorunmasıdır.

İnnovasiyalar insan inkişafına xidmət etməlidir

Sessiyada daha sonra “Hybrid Communications” şirkətinin direktoru Aşley Qudal, Azərbaycan

Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi (“ASAN Xidmət”) Aparatının rəhbəri Azad Cəfəri, “Clarivate Analytics” şirkətinin marketing üzrə baş direktoru Culia Mair, Gürcüstan Blokçeyn Assosiasiyasının fəxri üzvü və A-Star Investment Fondunun

təsisçisi (ICO və kriptovalyuta investisiya) Aleks Sudadze, Böyük Britaniyadan mədəniyyət və yaradıcılıq sənayeləri üzrə ekspert Teri Sandel, Azərbaycanın Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Yüksək Texnologiyalar Parkının direktoru vəzifəsini icra edən Tural Kerimlinin məruzələri dinlənildi.

LALƏ

Dayanıqlı inkişaf üçün regional tərəfdaşlıq

VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu çərçivəsində oktyabrın 25-də “Dayanıqlı inkişafa dair Bakı forumu” işə başlayıb. Tədbir BMT-nin 2030-cu il üçün Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin həyata keçirilməsində regional tərəfdaşlıq mövzusunda həsr olunub.

Forumun moderatoru – “TRT World” kanalının xəbər müxbiri Maria Ramos tədbirdə dünyanın müxtəlif regionlarını təmsil edən 30-dan çox ölkədən nümayəndələrin iştirak etdiklərini diqqətə çatdırdı. O, “Dayanıqlı inkişafa dair Bakı forumu”nun əlamətdar tarixə –BMT-nin yaradılmasının (24 oktyabr 1945) 73-cü ildönümünə təsadüf etməsinə xüsusi vurğulayaraq qeyd etdi ki, forumda regionda Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə nail olunması istiqamətində “Bakı prinsipləri”nin qəbulu nəzərdə tutulur.

Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini, Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının sədri Əli Əhmədov Bakıda

VI Beynəlxalq Humanitar Forumun işə başlamasını, eyni vaxtda Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə dair Forumun keçirilməsini əlamətdar hadisə kimi qiymətləndirdi. Vurğuladı ki, Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri üzrə götürüldüyü öhdəliklərin həyata keçirilməsi Azərbaycanın dövlət siyasətinin ən əhəmiyyətli tərkib hissələrindən biridir. Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin dünyada aclıq, yoxsulluq, qaçqın və məcburi

köçkün problemi, ədalətsizliyin qarşısının alınması kimi mühüm problemlərin aradan qaldırılması baxımından mühüm sənəd olduğunu vurğulayan Əli Əhmədov ölkəmizin, 30 ilə yaxın müddətdə 1 milyondan çox qaçqın və məcburi köçkün problemi olmasına baxmayaraq, sürətlə inkişaf etdiyini diqqətə çatdırdı.

Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə nail olunmasında regional əməkdaşlığın

əhəmiyyətini xüsusi qeyd edən Əli Əhmədov bildirdi ki, yalnız bu yolla sosial problemlərin həllinə nail ola, digər məsələlərlə bağlı ətraflı fikir mübadiləsi aparmaq imkanı əldə edə bilərik.

BMT-nin Azərbaycandakı rezident-əlaqələndiricisi Qulam İshaqzai qeyd etdi ki, Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin həyata keçirilməsi üçün sözdən əmələ keçməyin vaxtı çatıb. 2030-cu ilə qədər yol xəritələri, milli planlar müəyyən edilməlidir. BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Gündəliyinin tələblərinə uyğun olaraq bu istiqamətdə səylər birləşdirilməli, innovasiyalardan istifadə edilməlidir. Azərbaycan hökumətinin BMT-nin nümayəndəliyi ilə səmərəli əməkdaşlıq etdiyini vurğulayan Q.İshaqzai Bakı forumunun 2030-cu il üçün Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə nail olunmasına mühüm töhfə verəcəyinə ümidvar olduğunu dedi.

BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurasının (ECOSOC) sədri xanım İnqa Ronda Kinq və digər çıxış edənlər Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə nail olunmasında özəl sektora da böyük dəstəyin verilməsinin önəmini vurğuladılar.

Forum işini oktyabrın 26-da davam etdirəcək.

FARİZ

“Bakı dünyanın humanitar paytaxtıdır”

Forum iştirakçılarının dilindən

Altıncı dəfə təşkil edilən Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu mədəniyyətlərarası dialoqa böyük töhfə verir. Forumda müzakirə edilən mövzular dövrümüzün aktual problemlərini əhatə edir.

Bu sözləri jurnalistlərə açıqlamasında İslam Tarixi, İncəsənəti və Mədəniyyəti Araşdırma Mərkəzinin (IRCICA) baş direktoru Halit Eren deyib.

O, bildirib ki, aktual problemlərin həlli, dünyada yaşanan humanitar böhranların aradan qaldırılması istiqamətində yolların araşdırılması üçün belə platformaların təşkil olduqca mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu cür beynəlxalq miqyaslı tədbirlər ölkələr və xalqlar arasında əlaqələri daha da möhkəmləndirir.

* * *

VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu yüksək səviyyədə təşkil olub. Prezident İlham Əliyevin Forumun açılışında söylədiyi nitq çox maraqlı idi. Xüsusilə Azərbaycandakı iqtisadi inkişaf, tolerantlıq barədə maraqlı məlumatlar əldə etdik. Forumun Bakıda keçirilməsi Azərbaycanın tolerantlıq modelinin dünyaya təqdim olunması baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Bu sözləri Fransanın tanınmış heykəltəraşı və rəssamı, UNESCO-nun xoşməramlı səfəri xanım Hedva Ser bildirdi. O, qeyd edib ki, müxtəlif mədəniyyətlərin nümayəndələrini bir araya gətirən Forumda dünyaya önəmli sülh və dostluq mesajları verilir.

* * *

Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu çox böyük bir hadisəyə çevrilib. Bu gün haqlı olaraq deyə bilərik ki, Bakı dünyanın humanitar paytaxtıdır. Bu isə Rusiyanın TASS informasiya agentliyinin baş direktorunun birinci müavini Mixail Qusmanın fikridir. O qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin 2016-cı il Azərbaycanında “Multikulturalizm ili” elan etməsi təsədüfi deyildi. Həç də bütün ölkələrdə bu sahədə uğur qazanmaq mümkün olmur. Azərbaycanda tarixən tolerantlıq ab-havası hökm sürür. Azərbaycan dünya mədəniyyətinin ən yaxşı nümunələri üçün daim açıq olub. Multikulturalizm Azərbaycanda həyat tərzidir. Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun bu mənada böyük gələcəyi var.

Dünya muzeylərindən gətirilən Şirvanşahlar irsi

500 il öncəyə aid dəbilqə və zirehli
köynəklər tarixi sarayda sərgilənir

Oktyabrın 24-də "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memariq Qoruğu İdarəsi tərəfindən Şirvanşahlar Saray Kompleksində "Şirvanşahlar irsi dünya muzeylərində" sərgisi açılıb. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva sərginin açılışında iştirak edib.

Sərgi Bakıda keçirilən "Müasir Azərbaycandan tarixi Şirvanşahlar dövlətinə səyahət" mövzusunda beynəlxalq elmi konfrans çərçivəsində təşkil edilib.

"İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memariq Qoruğu İdarəsinin rəisi Əsgər Ələkbərov sərginin açılış mərasimində çıxış edərək Şirvanşahların inqəmətgahının, minillik Şirvan tarixinin ən gözoxşayan tikillilərinin İçərişəhər ərazisində yerləşməsinin bu konfransın və sərginin keçirilməsi ilə bağlı ideyanın yaranmasında başlıca səbəblərdən biri olduğunu deyib.

Qeyd edilib ki, sərgidə dünyanın ən böyük muzeylərindən Azərbaycana gətirilən nadir eksponatlar nümayiş olunur. Sərginin əsas eksponatlarını İstanbul Əsgəri Muzeyi tərəfindən təqdim olunan maddi mədəniyyət nümunələri təşkil edir. XVI əsrin əvvəllərində qanlı döyüşlərdən sonra Şirvanşahlar sarayından qənimət kimi aparılan

sonuncu Şirvan hökmdarı Fərrux Yasara aid 4 dəbilqə, Şirvanşah Keyqubad və Şirvanşah I Xəlilullahə aid zirehli köynəklər 500 ildən sonra, müvəqqəti də olsa, öz doğma məkanında sərgilənir. Həmçinin Gürcüstan Milli Muzeyindən gətirilən Pir Hüseyn xanəgahına məxsus kaşı nümunələri də nümayiş olunur.

Tədbirdə İstanbul Əsgəri Muzeyinin əməkdaşı Ömər Faruk Aslan çıxış edərək minillik zəngin tarixə malik Şirvanşahlar dövlətinə həsr olunan sərginin əhəmiyyətindən danışib, təşkilatçılara təşəkkürünü bildirib.

Sonra tədbir iştirakçıları sərgi ilə tanış olublar.

Tədbirdə Xalq artisti Fəxrəddin Dadaşovun rəhbərliyi ilə Azərbaycan Milli Konservatoriyasının "Əsrlərin sədası" qədim musiqi alətləri ansamblı çıxış edib.

Sərgi 2019-cu il yanvarın 23-dək ziyarətçilər üçün açıq olacaq.

"Həyat yaradıcılığıdır"

Oktyabrın 24-də Muzey Mərkəzində rəssam Fərhad Həmzəliyevin (1953-2008) əsərlərindən ibarət "Həyat yaradıcılığıdır" adlı rəsm sərgisi açıldı. Sərgi Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasının birgə təşkilatçılığı ilə reallaşmış.

Mərasimdə çıxış edən Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasının direktoru Qalib Qasımov rəssamın yaradıcılığından söz açdı. Bildirdi ki, Fərhad Həmzəliyev sənəti hər şeydən üstün tutan rəssamlardan idi. O, bir neçə il Azərbaycan Memariq və İnşaat Universitetinin Təsviri incəsənət kafedrasında pedaqoji fəaliyyət də göstərib.

Onun rəhbərliyi altında rəngkarlıq sənətini öyrənmiş memar və dizaynerlər yetişib. Fərhad Həmzəliyev uzun ömür yaşamasa da, özündən sonra unikal əsərlər yadigar qoyub. Belə sənətkarların yaradıcılığı hər zaman bəyənilir, nümunə kimi gənc rəssamların formalaşmasında böyük rol oynayır.

Diqqətə çatdırıldı ki, sərgidə müəllifin 59 rəngkarlıq, 40 qrafika və 12 bədii keramika əsəri təqdim edilir. Bu sərgi müasir Azərbaycan incəsənətinin daha bir səhifəsini – Fərhad Həmzəliyevin yaradıcılığı irsini yenidən kəşf etməyə imkan verəcək.

Tədbirdə Xalq rəssamı Ağəli İbrahimov, Əməkdar incəsənət xadimi Ziyadxan Əliyev və digər çıxış edənlər rəssamın yaradıcılığından, fəaliyyətindən və insani keyfiyyətlərindən söz açdılar, sənətkarla bağlı xatirələrini bölüşdülər. Bildirildi ki, Fərhad Həmzəliyev o yaradıcılıq kateqoriyasına aid adamlardan idi ki, onlar üçün incəsənət, həqiqətən, həyatın yeganə və hər şeydən üstün işidir, mənasıdır.

Daha sonra tədbir iştirakçıları sərgi ilə tanış oldular. Mərhum rəssamın 65 illiyinə həsr olunan sərgi oktyabrın 30-dək davam edəcək.

F.HÜSEYNOV

4 tədbir

Oktyabrın 25-də Azərbaycanın və SSRİ-nin Xalq artisti, məşhur müğənni, bəstəkar Müslüm Maqomayevin (1942-2008) vəfatından 10 il ötdü. Sənətkarın anım günündə tanınmış incəsənət və mədəniyyət xadimləri, ictimaiyyət nümayəndələri Fəxri xiyabına gələrək onun məzarını ziyarət etdilər.

Xalq artisti Eldar Quliyev çıxış edərək sənətkarın Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafında xidmətlərindən söz açdı. Bildirdi ki, Müslüm Maqomayevin yaradıcılığı həm sovet dövründə, həm də müstəqil Azərbaycan Respublikasında ulu öndər Heydər Əliyevin hər zaman diqqətində olub. O, Azərbaycanın ali dövlət mükafatlarına, "Şöhrət", "İstiqlal" ordenlərinə layiq görülmüş. M.Maqomayevin vəfatından sonra Bakıda yerləşən musiqi məktəblərindən birinə onun adı verilib, yaşadığı binaya xatirə lövhəsi vurulub, Moskvada və Bakıda Fəxri xiyabanda abidəsi ucaldılıb.

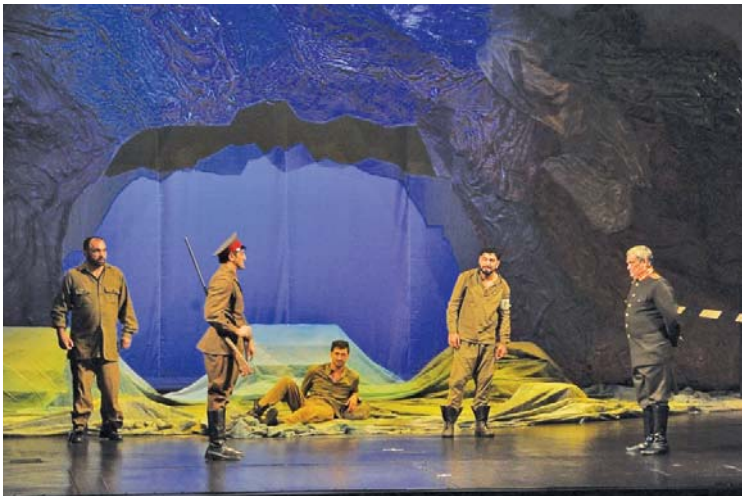
Qeyd edildi ki, 1942-ci ildə Bakıda dünyaya göz açan M.Maqomayev ilk dəfə 1962-ci ildə Helsinkidə Dünya gənclər festivalının laureatı olub. 1963-cü ildə öz konsertləri ilə Moskvanı fəth edib, onun çıxışları böyük əks-səda yaradıb. 1964-cü ildə Milanın "La-Skala" Teatrında staj keçən Müslüm Maqomayev estrada mahnıları ilə opera ariyalarını eyni dərəcədə gözəl ifa edirdi. O, Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının solisti, Dövlət Estrada-Simfonik Orkestrinin bədii rəhbəri olub.

Kinorejissor unudulmaz sənətkarın Bakıya olan sevgisindən danışaraq onun S.Yeseninin "Əlvində, Bakı" şeirinə yazdığı musiqinin bu sevgidən irəlilədiyi, həmin mahnının M.Maqomayevin bir vəsiyyətinə çevrildiyini söylədi.

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrının bədii rəhbər-direktoru, Xalq artisti Azərpəşə Nemətov və digər çıxış edənlər sənətkarın yaradıcılığından danışaraq xatirələrini bölüşdülər. Onun Azərbaycan musiqisinin zənginləşməsində və təbliğində xüsusi rolu vurğulandı.

Qeyd olundu ki, Müslüm Maqomayevin bənzərsiz yaradıcılığı insanların qəlbində silinməz izlər qoyub.

FARİZ

əvvəli səh. 1-də

Bakı Bələdiyyə Teatrının rəhbəri, Xalq artisti Amaliya Pənahova çıxış edərək Azərbaycan-Türkiyə dostluğundan bəhs edib, tamaşa haqqında məlumat verib.

Bildirilib ki, tamaşa Sarıqamışda əsir götürülmüş və Nargin adasında çox ağır şəraitdə saxlanılıqlarına görə əksəriyyəti

həlak olmuş minlərlə türk əsgərinin və azərbaycanlı mülki şəxslərin xatirəsinə ithaf edilib.

O tarixdən bəhs edən videoçarxın nümayişindən sonra tamaşa təqdim olunub.

Sarıqamış əsirlərinin xatirəsinə

"Nargin faciəsi" tamaşası nümayiş olunub

Tamaşanın bədii rəhbəri Xalq artisti Amaliya Pənahova, rejissoru Tural Ağayevdir. Rolları əməkdar artistlər Rafiq İbrahimov, Tofiq Bayramov, Əfqan Soltanov, Əhməd Salahov,

eləcə də Zülfüyyə Qurbanova, Tural Əhmədov, Cəvdet Şükürov, Toğrul Rza Asif Rəhimov, Rəşid Soltanov və Namiq Cavadov ifa ediblər.

Tamaşa maraqla qarşılanıb.

"Mədəniyyət" qəzeti VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumuna xüsusi buraxılış həsr edib

Azərbaycanın rəhbərliyi ilə həyata keçirilən "Bakı Prosesi"

dünya miqyasında dinlərarası və mədəniyyətlərarası dialoqun inkişaf etdirilməsi üçün mühüm zəmin yaradır. 2008-ci ildə təməli qoyulan "Bakı Prosesi" ötən on ildə sivilizasiyalararası dialoqun global platformasına çevrilib.

Bu fikir "Mədəniyyət" qəzetinin oktyabrın 25-də işə başlayan VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumuna həsr olunmuş xüsusi buraxılışında vurğulanır.

Rus və ingilis dillində materialların yer aldığı xüsusi nəşrdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən irəli sürülən "Bakı Prosesi" təşəbbüsünün tarixindən, bu platforma əsasında gerçəkləşən tədbirlərdən, ölkəmizin İslam dünyası və Qərbi sivilizasiyası arasında dialoqun təşviq edilməsi istiqamətində söyləmələrindən, Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun bu kontekstdə rolundan bəhs olunur, VI Forumun prioritet və hədəfləri qeyd edilir. Bildirilir ki, növbəti

müəbbir tədbirin "Yeni dünya və yeni insan formalaşdırmaq: yaradıcılıq və insan inkişafı" mövzuna həsr olunması çağdaş global təhdidlər qarşısında birgə çözüm yolları axtarmaq və dünyanı vahid məkan, bütün bəşəriyyəti bir cəmiyyət kimi görmək istəyindən irəliləyir.

Xüsusi buraxılışda qeyd olunur ki, "Bakı Prosesi" təşəbbüsü Azərbaycanda tarixən mövcud olmuş mədəni müxtəliflik və tolarantlığın inkişaf etdirilməsinə, dünyada yayılmasına dövlətimizin dəstəyinin bariz göstəricisidir. Bu il yaranmasının 100 illiyi qeyd edilən müsəlman Şərqi ilin ilk demokratik respublikasının – Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin sivilizasiyalararası dialoqa

tarixi bir nümunə olduğu, Cümhuriyyətin bir əsr öncə dini, milli, sinfi, irqi, cinsi ayrı-seçkilik qoymadan bütün vətəndaşlarına bərabər hüquqlar təmin etdiyi vurğulanır.

Nəşrdə həmçinin VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun qonaqlarını Azərbaycanın zəngin tarixi-mədəni irsi barədə məlumatlandırmaq məqsədilə müxtəlif materiallar – müsahibə, reportaj və xəbərlər dərc edilib. Bu il yaranmasının 145 ili tamam olan Azərbaycan peşəkar milli teatri, 120 illiyi qeyd olunan Azərbaycan kinosu, ölkə başçısının sərəncamı ilə yubileyləri qeyd edilən bəstəkar Qara Qarayev, opera müğənnisi Gülxar Həsənova, yazıçı İmran Qasımov, aktyor Həsən Turabov və başqa görkəmli sənətkarlar haqqında söz açılır, respublikamızda keçirilən ənənəvi festival və davam etməkdə olan Bakı Caz Festivalından bəhs olunur, paytaxtından həyatı, incəsənət tədbirləri, Forum günlərində Bakının teatr-konsert müəssisələrinin repertuarı diqqətə çatdırılır.

Mətbuat Şurasında iranlı qonaqla görüş

İran İslam Respublikasının İRİNA xəbər agentliyinin baş direktoru Seyyid Ziya Haşimi Azərbaycan Mətbuat Şurasında olub.

Şuranın sədri, Milli Məclisin deputatı Əflatun Amaşov qonağa rəhbərlik etdiyi qurumun fəaliyyəti barədə məlumat verib, beynəlxalq əlaqələrdən, 2016-cı ildə Mətbuat Şurası ilə İranın Mədəniyyət və İslam İrşadı Nazirliyinin Mətbuat və informasiya departamenti arasında imzalanmış anlaşma memorandumundan söz açıb. Bildirib ki, son zamanlar İran və Azərbaycanın media qurumları arasında əlaqələr güclənərkədir.

Seyyid Ziya Haşimi rəhbəri olduğu media orqanının hər zaman Azərbaycana böyük önəm verdiyini vurğulayıb. Görüşdə İran və Azərbaycan jurnalistlərinin qarşılıqlı səfərlərini təşkil, Xəzər hövzəsi ölkələri jurnalistlərinin birgə toplantılarının keçirilməsində təşəbbüskarlıq, təcrübə mübadiləsi barədə söhbət aparılıb.

"İnsanla qalacaq mahnı"

Qazaxıstanın paytaxtı Astanada Azərbaycanın və SSRİ-nin Xalq artisti Müslüm Maqomayevin və məşhur müğənni, SSRİ Xalq artisti İosif Kobzonun yaradıcılığına həsr olunan "İnsanla qalacaq mahnı" adlı konsert təqdim edilib.

Azərbaycanın Qazaxıstandakı səfirliyinin də dəstəyi ilə təşkil edilən konsertdə Müslüm Maqomayevin həyat və yaradıcılığından, parlaq və təkrarolunmaz konsertlərindən söz açılıb.

Bildirilib ki, Müslüm Maqomayev ötən əsrin 70-ci illərində sovet estradasının yeni simasının formalaşmasında böyük rol oynayıb. Onun repertuarında 600-dən çox əsər yer tutur. Qeyd olunub ki, Qazaxıstanın tanınmış vokalçıları onun yaradıcılığına tez-tez müraciət edərək mahnılarını seve-sevə oxuyurlar.

Konsertdə "Astana" estrada simfonik orkestrinin müşayiəti ilə Müslüm Maqomayev

və İosif Kobzonun repertuarından mahnılar ifa olunub. Qazaxıstanın əməkdar artistləri Serik Tokpanov, Talqat Musabayev, Azamat Jeltirqozov, beynəlxalq müsabiqələrin laureatları Alibek İzbasarov və Kazbek Kurmanov Müslüm Maqomayevin "Elegiya", "Sənə minnətdaram", "Melodiya", "Toy", "Mavi əbədiyyət" və başqa mahnılarını oxuyublar.

Astanada Qara Qarayevin 100 illiyinə həsr olunmuş konsert proqramı

əvvəli səh. 1-də

Mərasimdə çıxış edən Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsinin rəisi Vüqar Zeynalov yaradıcılığı boyu opera, balet, simfonik və orkestr musiqisi, kantata, filmlər üçün musiqilər

daxil olmaqla, yüzdən çox əsər yaradan Q.Qarayevin yüksək fərdi üsluba malik bəstəkar olduğunu deyib. Bildirib ki, harmoniya və melodik xüsusiyyətləri ilə zəngin olan əsərlərin müəllifi olan bəstəkarın xatirəsi

hər zaman ürəklərdə yaşayır. Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamına əsasən, Qara Qarayevin 100 illiyi Azərbaycanda və müxtəlif xarici ölkələrdə silsilə tədbirlərlə qeyd olunur.

Çıxışlarda vurğulanıb ki, Qara Qarayevin yaradıcılıq irsi musiqinin bütün janrlarını əhatə edir və onun əsərləri dünya musiqi mədəniyyətinin xəzinəsinə daxildir. Əsərlərində müxtəlif xalqlara, müxtəlif zamanlara müraciət edən bəstəkarın yaradıcılığı Azərbaycana və bütün dünyaya məxsusdur.

Sonra Astana Akademik Filarmoniyası orkestrinin (bədi rəhbər – Berik Batırxan) konsert proqramı təqdim olunub. Orkestri azərbaycanlı gənc dirijorlar Mustafa Mehmandarov və Murtuza Bülbül idarə edib.

Konsertdə Q.Qarayevin “Yeddi gözəl”, “İldırımli yollarla” baletləri, “Leyli və Məcnun” simfonik poemasının parçaları səslənib. Proqram tamaşaçıları tərəfindən böyük alqışlarla qarşılanıb.

genişləndirmək ümdə vəzifəməzdir. İnanıram ki, Moskvada ilk dəfə gerçəkləşən Türk filmləri günləri bu əlaqələrə bir daha töhfə vermiş olacaqdır. Səfir Yunus Əmrə İnstitutu Mədəniyyət mərkəzinin bu sahədə fəaliyyətini də yüksək dəyərləndirdi.

Ömər Özkan isə çıxışında Türkiyə mədəniyyətini Rusiyada tanımaq üçün qısa zamanda bir çox tədbirlər həyata keçirdiklərini vurğuladı.

Qonaqlara türk milli mətbəxinədən şirniyyatlar təqdim olundu. Sonra ilk film nümayiş etdirildi.

Qeyd edək ki, oktyabrın 26-dək davam edəcək proqram üzrə “Kəpənəyin yuxusu”, “Uzun hekayə”, “Ərtəğrul 1890” və digər türk filmləri rus dilində alt yazı ilə təqdim olunacaqdır.

Mehpara SULTANOVA
Moskva

Özbəkistanın mədəniyyət naziri Qobustan qoruğunda olub

Ölkəmizdə səfərdə olan Özbəkistanın mədəniyyət naziri Baxtiyar Sayfullayev oktyabrın 24-də Qobustan Milli Tarixi-Bədii Qoruğunu ziyarət edib.

Qonaq əvvəlcə qoruğun ərazisində yaradılmış muzeyin ekspozisiyasına baxıb. Qobustan Milli Tarixi-Bədii Qoruğunun direktoru Vüqar İsayev məlumat verib ki, Qobustan açıq səma altında qoruq-muzey kimi böyük şöhrət qazanıb. Qobustan qayaüstü rəsmləri dünyada bu tipli abidələrdən ən zənginidir. Qoruq ərazisində alimlər tərəfindən 6 mindən çox qayaüstü təsvir, 20 mağara və yaşayış yeri, 40 kurqan aşkar edilib və öyrənilib.

Qeyd olunub ki, buradakı nadir qayaüstü rəsmlərin geniş təbliğinin xüsusi əhəmiyyətini nəzərə alan Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə qoruq muzeyi üçün yeni bina tikilib.

Diqqətə çatdırılıb ki, dünya əhəmiyyətli tarixi abidə olan Qobustan qoruğu 2007-ci ildə UNESCO-nun Dünya İrsi Siyahısına daxil edilib.

Azərbaycanın və Moldovanın incəsənət muzeyləri əməkdaşlıq edəcək

Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyi və Moldovanın Milli Təsviri İncəsənət Muzeyi arasında əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanıb. Sənədi Milli İncəsənət Muzeyinin direktoru, Əməkdar incəsənət xadimi Çingiz Fərzəliyev və Moldova Milli Təsviri İncəsənət Muzeyinin icraçı direktoru Tudor Zbarnea imzalayıblar.

T.Zbarnea sənədin iki muzey arasında əlaqələrin genişlənməsinə, təcrübə mübadiləsinə zəmin yaradacağına əminliyi ifadə edib.

Müqavilədə qarşılıqlı elmi tədqiqat fəaliyyətinin və bərpa-konservasiya işinin aparılması, birgə sərgilərin hazırlanması və s. nəzərdə tutulub. Əməkdaşlıq müqaviləsi həmçinin Azərbaycanda Moldova mədəniyyətinin və Moldovada Azərbaycan mədəniyyətinin təbliğinə xidmət edəcək.

Mərasimdə çıxış edən Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinin direktoru Çingiz Fərzəliyev iki ölkə muzeyləri arasında nəzərdə tutulan əməkdaşlıqdan məmnunluğunu ifadə edərək hər iki mədəniyyət müəssisəsinin sıx əlaqələr qurmaq niyyətində olduğunu bildirib. İmzalanma mərasimində Moldovanın ölkəmizdəki səfiri George Leuka, Azərbaycanın bu ölkədəki səfiri Qüdsi Osmanov iştirak ediblər.

Muzeydə yaddaqalan bir gün

Hər zaman qonaq-qaralı olan Üzeyir Hacıbəylinin ev-muzeyinə mütləmədi olaraq müxtəlif tədris ocaqlarından da tez-tez ziyarətçilər gəlir. Oktyabrın 21-də Xırdalan şəhər 1 saylı Musiqi məktəbinin şagirdləri və onların valideynləri, eləcə də Bakıdakı G.Şaroyev adına 35 saylı Musiqi məktəbinin 6-cı sinif şagirdi Şirin Əmiraslanova, onun qardaşı – Bakı Musiqi Akademiyasının III kurs tələbəsi Nəriman Əmiraslanov muzeyin qonağı olublar.

Əvvəlcə muzeyin Ekspozisiya və kütləvi işlər şöbəsinin müdiri Gülnarə Ələsgərova onları ekspozisiya zalları ilə tanış edib.

Xırdalan şəhər 1 saylı Musiqi məktəbinin müəllimi Sevinc İbrahimova şagirdləri və onların valideynləri ilə birgə bu musiqi məbədinə olmaqdan qürur duyduğunu söyləyib.

Sonra söz musiqiyə verilib. Nəriman və Şirin Əmiraslanovlar royal arxasına keçərək Üzeyir Hacıbəylinin “Leyli və Məcnun” operasından “Müqəddimə”, F.Şubertin “Marş”, “Ekspromt”, F.Şopenin “Mazurka”, V.A.Motsartın “Sonata” əsərlərini məharətlə səsləndiriblər. Ardınca Üzeyir Hacıbəylinin ölməz musiqisi eşidilib. Nəriman Əmiraslanov royalda bəstəkarın təntənəli “Cəngi”sini ifa edib. Daha sonra Sevinc İbrahimova “Koroğlu” operasından Nigarın arıyasını, “Arşın mal alan” operettasından Gülçöhrənin arıyasını ifa edib.

Tədbirin sonunda isə Sevinc xanım royal arxasına keçərək özünün bəstələdiyi “Musiqinin qüdrəti” mahnısını 1 saylı Musiqi məktəbinin xor kollektivi ilə birgə təqdim edib.

Muzeyin şöbə müdiri Gülnarə Ələsgərova gəncləri bu gözəl çıxışlarına görə təbrik edərək onlara müvəffəqiyyətlər arzulayıb.

Sonda qonaqlar dahi bəstəkarın muzeydəki büstünün önünə qızılgül dəstələri düzərək xatirə şəkilləri çəkiliblər.

“Romantizmin poetikası” və “Hüseyn Cavid”

AMEA-nın müxbir üzvü, Folklor İnstitutunun şöbə müdiri, Əməkdar elm xadimi Kamran Əliyevin 10 cildlik əsərlərinin II və III cildləri çapdan çıxıb.

“Romantizmin poetikası” adlı cildin elmi redaktoru və ön söz müəllifi akademik Teymur Kərimli, tərtib edən filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Fidan Qasımova-dır. Kitabda alimin “Azərbaycan romantizminin poetikası” monoqrafiyası yer alıb.

“Hüseyn Cavid” adlanan III cildin elmi redaktoru və ön söz müəllifi filologiya üzrə elmlər doktoru, professor Şirindil Alişanlı, tərtibçisi filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Aytac Abbasovadır. Kitabda böyük şair və dramaturq Hüseyn Cavidin həyatı və şəxsiyyəti, poeziyası və dramaturgiyası, folklorla əlaqəsi və sənətkarlığı araşdırılıb.

S.QALİBOĞLU

Bodrumda beynəlxalq musiqi və rəqs konqresi

Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin aparıcı elmi işçisi, sənətsü-naslıq üzrə fəlsəfə doktoru Yavər Neymətli Türkiyənin Bodrum şəhərində keçirilən IV Beynəlxalq Musiqi və Rəqs Konqresində iştirak edib.

Konqresdə Türkiyə və Azərbaycanla yanaşı, Bolqarıstan, Macarıstan və İrəndən nümayəndələr iştirak ediblər.

Konqresdə Yavər Neymətli “Bəstəkar Aqşin Əlizadənin violin və orkestr üçün konsertinin xalq musiqisindən qaynaqlanan özəllikləri” adlı məruzə ilə çıxış edib.

Cümhuriyyət tarixi sənədli kadrların dili ilə

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Bilik Fondunun “Cümhuriyyət tariximiz qurumumuzdur” layihəsi çərçivəsində növbəti maarifləndirici tədbirlər isməyillı və Oğuz rayonlarının da keçirilib.

Oğuz rayon Mədəniyyət evində keçirilən tədbirdə Bilik Fondunun yerli nümayəndəsi Anar Məcidov qonaqları salamlayıb, maarifləndirici layihələrdən söhbət açıb.

ARB “Aranfilm” Yaradıcılıq mərkəzinin bədii rəhbəri Tahir Əliyevin “Azərbaycan Cümhuriyyəti kadrlarda” mövzusunda mühazirəsindən sonra mərkəzin istehsalı olan “Sarmaşıqlı məzarlar” sənədli filmi nümayiş olunub.

Fondun aparıcı məsləhətçisi Rəmilə Qurbanlı “Cümhuriyyət

dövründə mədəniyyət” mövzusunda çıxış edib, mövzu ətrafında müzakirə keçirilib.

İsmayillıdakı Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən tədbiri rayon İcra Hakimiyyətinin baş məsləhətçisi Gülnarə Mirzəliyeva açaraq bölgələrdə keçirilən maarifləndirici tədbirlərə

görə Bilik Fonduna təşəkkür edib.

Bilik Fondunun baş məsləhətçisi Nüşabə Hüseynova “Cümhuriyyət dövründə təhsil islahatları” mövzusunda məruzə edib.

Tədbirdə “Aranfilm”in istehsalı olan “Gizli istiqbalçılar” sənədli filmi nümayiş olunub.

Lənkəran teatrı beynəlxalq festivala dəvət alıb

Lənkəran Dövlət Dram Teatrı beynəlxalq teatr festivalına dəvət olunub. Teatrın direktoru Tofiq Heydərovun sözlərinə görə, kollektiv yazıçı-publisist Əjdər Olun “Biri vardı, biri yox” pyesi əsasında hazırlanmış “Məşəbəyinin dostları” musiqili nağıl-tamaşası ilə İranın Həmədan şəhərində keçiriləcək 25-ci Beynəlxalq Uşaq və Gənclər Teatr Festivalında çıxış edəcək.

Dünyanın bir sıra teatr truppalarının qatılacağı festival noyabrın 20-dən 26-dək davam edəcək.

Tamaşanın quruluşçu rejissoru Emil Əskərov, quruluşçu rəssamı Tərlan Sadiqov, musiqi tərtibatçısı Fərahim Fəracovdur. Rolları Allahveran Babayev, Emin Fərzullayev, Səyad Əliyev, Rəuf Zeynalov, Ülker Quliyeva və Nizami Qurbanov ifa edirlər.

“Azərbaycan ədəbiyyatının Məmməd Araz zirvəsi”

Kürdəmir rayon Mərkəzi kitabxanasında “Azərbaycan ədəbiyyatının Məmməd Araz zirvəsi” adlı tədbir keçirilib.

Xalq şairinin 85 illiyinə həsr olunmuş tədbirdə kitabxananın əməkdaşları Məhinə Şirəliyeva, Xəlildə Məmmədova, Məryəm Əliyeva, Kəmalə Məmmədova, Köhnəbazar kənd orta məktəbinin müəllimi Yadigar Təvəkkül və başqaları çıxış edərək Məmməd Arazın həyat və yaradıcılığında, onun Azərbaycan poeziyasının inkişafında rolundan söhbət açıblar.

Məmməd Arazın sözlərinə yazılmış mahnılar və məktəbli oxucuların ifasında şairin

şeyrlərinin səsləndirilməsi tədbirə daha gözəl ovqat qatıb. MKS-nin direktoru İradə

Mahmudova tədbirin iştirakçılarına və təşkilatçılarına minnətdarlığını bildirib.

Mehdi Hüseynzadə - 100

İkinci Dünya müharibəsinin (1939-1945) ikinci ilinin tamamına az qalmış Hitler Almaniya'sı SSRİ üzərinə hücumu başlayanda (1941) Azərbaycanın da övladları faşizmə qarşı mübarizəyə qoşıldılar. Onlardan biri də əfsanəvi partizan, Azərbaycan Prezidentinin sərancağı ilə bu il 100 illiyi qeyd olunan Mehdi Hüseynzadə idi. Onun haqqında söhbət düşəndə əksəriyyət əsl adı və soyadını yox, faşistləri lərzəyə salan "Mixaylo" ləqəbini daha çox işlədirlər...

Mehdi Həniyə oğlu Hüseynzadə 22 dekabr 1918-ci ildə Bakının Novxanı kəndində anadan olub. Atasını erkən itirən Mehdi anasının və bibisinin himayəsində böyüyür. 77 sayılı məktəbdə təhsil alır. Burada onun ilk müəllimi bəstəkar Səid Rüstəmov idi. 1932-ci ildə təhsilini başa vurub Bakı Rəssamlıq Texnikumuna daxil olur, gələcəyini tanıtmış fırça ustaları və sənətsünaslarla birgə oxuyur. 1936-cı ildə Leningrad (Sankt-Peterburq) İncəsənət Akademiyasında təhsilini davam etdirmək istəsə də, buna nail ola bilmir. Nəhayət, Leningrad Xarici Dillər İnstitutunun Fransız dili fakültəsinə daxil olur. 1940-cı ildə Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun Dil və ədəbiyyat fakültəsinin ikinci kursuna köçürülür. Onu bu instituta gətirən isə Azərbaycan poeziyasına olan sevgisi idi.

"Mənim vəzifəm vətəni müdafiə etməkdir"

1941-ci ilin 22 iyun tarixi. Mehdi və ailəsi müharibə xəbərinin Şüvəlandakı bağlarında eşidir. Bibisi onu bağda qalmağa inandırmağa çalışır. Mehdi isə onu qucaqlayaraq deyir: "Mən bağda qala bilmərəm. Birdən mənə hərbi komissarlıqdan çağırış gələr və mən isə evdə olmarım. Mənim vəzifəm vətəni müdafiə etməkdir". O, hərbi çağırışı gözləmək üçün şəhərə gedir. Avqustun 9-da artıq hərbi hissədə idi...

Minaatanlar təqimının komandirini Mehdi Hüseynzadə Stalin qradından kiçik bacısı Hürriyyət Əzizbəyovaya yazırdı:

Sənədlərindən çox-çox uzaqlara yayıldı, xalqımıza başucalıq gətirdi... Mixaylo 1942-ci ilin avqustunda Rusiyanın Kalaş şəhəri ətrafındakı qanlı döyüşlərdə ağır yaralanaraq almanlara əsir düşür. Hə-

Yazılsın tarixə qəhrəman adın

"Mən sizə söz verirəm ki, son damla qanıma qədər vuruşacağam. Sizi əmin edirəm ki, mən qəhrəmancasına döyüşəcəyəm, sizin başınızı ucaldacağam, ölsəm də qəhrəmancasına öləcəyəm. Mənim bəremdə eşidərsiniz, hələlik bu qədər. Bu mənim sizə sonuncu məktubumdur".

Müharibə qurtardıqdan sonra onun misilsiz qəhrəmanlığını təkcə Azərbaycan yox, bütün dünya eşitdi. Mehdiinin şücaətləri bir ailəyə, bir obaya, keçmiş sovet respublikalarına yox, onun

min dövrə sovet hərbi əsirləri gizli antifaşist təşkilatı yaratmışdılar, onların İtaliya və Yuqoslaviya partizanları ilə əlaqəsi vardı. Mehdi Hüseynzadə də bu təşkilatın üzvlərindən idi. O, 1943-cü ildə alman komandanlığının qərgahından "Harribaldçılar" partizan dəstəsinə qəfil hücum planını əldə etməyə müvəffəq olur. Antifaşistlər bu haqda onlara məlumat çatdırır və partizanlara hücum edən polk Tolmin-Kobarid ətrafında böyük itkilərlə geri çəkilmək məcburiyyətində qalır.

"Mixaylo şəhərdədir..."

1944-cü ilin əvvəlində Mehdi Hüseynzadə bir qrup yoldaşları ilə İtaliyadakı düşərgədən qaçaraq Yuqoslaviya Xalq Azadlıq Ordusunun Sloven sahilyanı 9-cu korpusunda fəaliyyət göstərən partizanlara qoşulur. Burada azərbaycanlılardan ibarət bölüyün komandiri Cavad Həkimli, komissarı Mehdi Hüseynzadə olur. Bu zamandan başlayaraq o, ərazidəki partizan hərəkatının "Mixaylo" ləqəbli fəal iştirakçısına çevrilir.

Sloveniya partizani, hərbi tarixçi Stanko Patelin "Qradnikovun briqadası" monoqrafiyasında Mehdi Hüseynzadəyə xüsusi başlıq həsr edib. Tarixçi hesab edir ki, Mixaylo rəqibin rəhbər kadrlarını daha çox məhv etmədi, nəinki öz mövcudluğu ərzində bütün 9-cu korpus. Müəllif onu 9-cu korpusdakı ən yaxşı diversantlardan biri adlandırır. Partizan Məhər Məmmədov isə öz xatirələrində yazır: "Almanlar, yerli əhali və əsirlər o zaman bizə o qədər yaxşı tanış olmayan Mixaylo adını tez-tez çəkirdilər. Amma tezliklə hər şey aydınlaşdı. Biz Mixaylo ilə əl-ələ faşistlərlə mübarizə aparmaq şərafinə nail olduq..."

Mixaylonun partizan kimi uğurlu əməliyyatları isə davam edirdi. Hərbi-strateji obyektlərdə, həbsxana, kinoteatr, restoran və s. məkanlarda faşistləri vahiməyə salan böyük dağıntılar törədilir, düşmənin hərbi qulluqçuları məhv edildirdi. Döyüş yoldaşı C.Həkimlinin xatirələrində deyilir: "Mehdi ələ qorxu yaratmışdı ki, almanlar şəhərə tək çıxmaqdan qorxurdular və onlara ələ gəlirdi ki, Mixaylo nəhəng bir dəstənin adıdır və ona pəhləvan rəhbərlik edir".

Yuqoslaviyada tapılan sənədlərin birində yazılırdı: "Hesab etmək olar ki, onun fəaliyyəti zamanı minə yaxın alman öldürülmüşdü və bunların əksəriyyəti zabitlər idi. Faşistlər necə olursa olsun, onun başını əldə etmək istəyirdilər". Hətta faşistlər onun başına böyük məbləğdə mükafat da qoymuşdular. Amma o, yüksək peşəkarlığa malik kəşfiyyatçı idi və asanlıqla ələ keçirilə bilməzdi. Alman dilini mükəmməl bilməsi ona müxtəlif strateji məkanlarda rahat manevr imkanları yaradırdı.

Mixaylonun hərbi kəşfiyyatçı kimi uğur qazanmasında rəssamlıq qabiliyyəti də müəyyən rol oynamışdı. Yeri gəlmişkən onu da qeyd edək ki, M.Hüseynzadənin rəsm əsərləri hazırda Abşeron Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi və AMEA-nın Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyində saxlanılır.

Mənbələrdə bildirilir ki, Mixaylo partizan yoldaşlarının həyatını təhlükə qarşısında qoymamaq və kəşfiyyat üçün xüsusi riskli əməliyyatlara təkbaşına gedər, bütün tapşırıqları nümunəvi yerinə yetirmiş.

Mehdi Hüseynzadə həyatının ən çətin məqamlarında belə ana yurdunu yaddan çıxarmır, Vətənin gözəlliklərini istiqanlıqla vəsf edirdi. Adriatik dənizinin sahillərində ürəyi vətənlə döyünən qəhrəman döyüşçü yazırdı:

Kaş ki, mən bir sarı yarpaq olaydım, Sabahın yelləri alaydı məni. Aşaraq o qarlı, uca dağları, Vətən torpağına salaydı məni...

...1944-cü ilin 16 noyabr günündə Mehdi Hüseynzadə növbəti döyüş tapşırığını yerinə yetirmək üçün yola düşür. O, almanların sursat anbarını partlatmalı idi. Bu tapşırığı müvəffəqiyyətlə yerinə yetirən Mehdi korpusun qərgahına qayıdarkən

faşist pusqusuna rast gəlir. Qəhrəman bütün güllələri qurtarana qədər döyüşür. Lakin o, düşmənin əlinə sağ keçə bilməzdi. Ona görə də son gülləsini öz ürəyinə sıxaraq əbədiyyətə qovuşur.

Partizan yoldaşları qəhrəman döyüşçünü böyük ehtiramla dəfn edirlər. Sloveniyanın Çepovani kəndində Mehdi Hüseynzadənin məzar daşına bu sözlər həkk olunur: "Rahat yat, Azərbaycan xalqının qəhrəmanı, əzizimiz Mehdi. Azadlıq naminə göstərdiyin ölməz şəadətdə dostların qəlbində daim yaşayacaqdır".

Bütün nəsilərə örnek

Mehdi Hüseynzadənin əfsanəvi qəhrəmanlığı haqqında ölkəmizdə və xaricdə çoxsaylı kitab və məqalələr, bədii əsərlər qələmə yazılıb. Sloveniyalı tanınmış yazıçı Peter Amalettinin "Mixaylonun təkbaşına qisası" adlı povesti bu mənada diqqətəlayiq əsərlərdən biridir.

Azərbaycanda məşhur partizanın döyüş yolunun və şəxsiyyətinin dolğunluğu ilə əhatə olunduğu, "Mixaylo" obrazının vizual şəkildə yaddaşlara köçürüldüyü "Uzaq sahillərdə" filminin (1958) müstəsna yeri var. Görkəmli yazıçılar İmran Qasimov və Həsən Seyidbəylinin birgə qələmə aldığı eyniadlı povest əsasında çəkilən bədii film (rejissor Tofiq Tağızadə)

həm də Azərbaycanın kino salnaməsinin parlaq səhifəsini təşkil edir. Mixaylo obrazını yüksək sənətkarlıqla – onun qəhrəmanlığına layiq şəkildə yaranan Xalq artisti Nodar Şaşıqoğlu kinosevrlərin yaddaşında daha çox məhz bu obrazla əbədləşib.

Mehdi Hüseynzadənin qəhrəmanlıqla dolu ömrü yolu müharibə şəraitində olan Vətənimizin gənc oğlu və qızları üçün həqiqi örnekdir.

Aynurə ƏLİYEVƏ

Mövzuya belə bir daxili-duyğusal xitabla başlamaq istərdim; peşəkar muğam ifaçısı kimdir və biz (muğam əhli) zaman-zaman bizə çox şeylər (istər maddi, istər mənəvi) vermiş muğama nə vermişik?

Mətləbə keçəndən bir qədər "dolangel"lik edək. Muğam – insan təfəkkürünün, könül dünyasının benzersiz (əslində, izaholunmaz!) təzahür formasıdır. İfaçı isə, obrazlı desək, muğamla xalq arasında bu "rəngsiz şəkil" janrının tənzimləyicisi, onu sözün (mətnin) musiqi ilə vəhdətində çatdıran vasitəçidir.

Dünyamızın ən qədim və çox geniş areallarında yaşayan müsəlman xalqlarının dənışıq (əslində, bir-birini anlam, duyum, mənəvi ünsiyyət-inteqrasiya) dili məhz muğam dilidir. XX əsrin sonlarından (xüsusən, cari yüzilliyin əvvəllərindən) etibarən dünyanın müsəlman olmayan xalqları da bu əsrəngiz dili ruhən qavrayıb-anlamağa, MUĞAMın bütün başər musiqisi "dilləri"nin əlifbası, ümumortaq ünsiyyət vasitəsi, həmrəylik mənbə-mərkəzi olması qənaətinə gəlməyə başlamışlar.

55 illik ifaçılıq, 50 illik pedaqoji fəaliyyətim mənə bu illər ərzində görüb-əşitdiyim və müşayiət etdiyim xanəndələr, habelə instrumental ifaçılar haqda öz qənaət və mülahizələrimi muğam-sevər oxucularla paylaşmağa haqq verir.

Öncə aydınlaşdırmağa çalışaq ki; "xanənda", "müğənni", "oxuyan", "musiqiçi" dediyimiz kimsələr kimdir, onlar nə kimi xüsusiyyət və keyfiyyətlərə malik olmalı, nələri mütləq şəkildə bilməli və nəhayət, bunların hansıları bu adlardan hansına layiqdirlər?

Xanəndə – təbii ki, geniş (və yüksək oktavali) səs diapazonuna, dəqiq ritm xüsusiyyətlərinə, həssas musiqi duyumuna, elitar musiqi zövqünə, yüksək səs tembrli və polifonikliyinə əşidib-qavrama, hər növ ədəbiyyat-incəsənət nümunələrini düzgün

PEŞƏKARLIQ!..

Bu (bütün fəaliyyət sahələrində olduğu kimi), muğam ifaçılığının da mahiyyəti, realizəsidir

qiymətləndirmə qabiliyyətləri-nə, estetik geyim-keçim, səhnə mədəniyyəti və nitq səlisliyinə, Vətəninə, xalqına, dilinə, dininə, dövlətinə, mənsub olduğu ölkənin rəhbərinə rəğbət və hörmət hislərində malik olmalıdır. Xalq arasında "vergili" insan kimi də çağırılan bu şəxslər muğam dəstgahlarını dərinləndirilməli, onların hər birini öz kökündə (tonallığında) oxumağı, qəzəlləri – hər muğamın məcaz-məramına uyğun olaraq – sərbəst şəkildə seçməyi bacarmalı, böyük MUĞAM küllündən əlavə, onun hər növ və parçalarının da fəlsəfəsini (bu, ifaçının əsən, 40 yaşdan sonra çata biləcəyi bir aləmdir) öyrənməlidir. Muğam ifaçısının tam yetkinliyi üçün həyat təcürbəsi, geniş musiqi dünyagörüşü də çox vacibdir (bunsuz ifaçı, sadəcə, icraçıdır). O, zəngülələri nitq ardıcılığı, dənışıq səlisliyiylə vurmali, boğazda səs "qaynatmalar"ı, ifa zamanı səsi (yeri gəldikcə) "burunasalma" (bunun ilki ustad S.Şuşinskiyə məxsusdur), qavalla özünümüşayiət elementlərini (Əbülfət Əliyev, Əlibaba Məmmədov, Nəriman Əliyev, Ağaxan Abdullayev kimi) bacarmalı, Azərbaycan muğamının ruhunu hiss edib-etdirməkdən əlavə, dünya xalqlarının musiqi mədəniyyəti nümunələrinə də bələd olmalıdır. Peşəkar ifaçı səsgücləndirici köməyinə arxayın olmamalı, akustik xüsusiyyətləri, tembr özəlliklərini fasiləsiz cəhdlərlə mənimsəməli, muğamın özəl xüsusiyyətlərinə uyğun səs dinamikasına yiyələnəlməlidir. O, enişli-yoxşulu bu qədim sənət növünü mükəmməl ifa üçün yetəri nəfəsə, özünə-məxsus qaltanlı səs tembrinə və xüsusən, peşəkar muğam təhsilinə malik olmalıdır ki, obrazlı demiş olsaq, çoxsaylı həmkarları içərisində "itib-batmasını".

Çox vacib bir amil də var ki, bu, neinki "həvəskar oxuyan"larda, hətta, hər peşəkar xanəndədə də olmur. Söhbət "dünya malı"na hərislikdən gedir. Qeyd edim ki, xanənda və instrumental muğam ifaçıları ayrı-ayrı həmkarlarına (yəni sənətkara) qarşı deyil, sənətə qarşı qısqanc olmalıdırlar (əlbəttə, sözün müsbət anlamında). Sənətkara qarşı qısqandığı sənəti uçuruma aparar. Muğam ifaçısı bütün yaş dövrlərində bilmədiklərini öyrənməli, bildiklərini öyrətməlidir. Mən bu aliliyi bir neçə sənətkarda müşahidə etmişəm: C.Qaryağdıoğlu, S.Şuşinski, N.Əliyev, Ə.Məmmədov, instrumental muğam ifaçılarında Ə.Bakıxanov, B.Mansurov, Ə.Dadaşov... Məsələn, C.Qaryağdıoğlunun ifasında 300-ə yaxın xalq mahnısı nota salınır və əvəzində ona zəhməthaqqı olaraq, qonorar yazırlar. Cabbar əmi isə bu puldan imtina edərək deyir: "Bu mahnılar xalqa məxsusdur, mən, sadəcə, xalqın malını xalqa qaytarmışam."

Yaxud, S.Şuşinski 1930-cu illərdə öz dəstəsilə Quba zonasına gedir, bir ay ərzində 3 toy şənliyində iştirak edib, Bakıya qayıdırlar. Qazanılmış (3 "taliş zənbili" dolu) pulu Ağanın mənzilinə qoyub ("sabah-birisiğün Ağə onları çağırıb nə verər-verər" ehtimalı ilə), xudahafizlənmək istəyən sazəndələr ondan bu sözləri eşidirlər: "Kiçik zənbili qoyun qalsın, böyük zənbilləri öz aranızda bölərsiniz..."

Bir vaxtlar bütün sazəndə-xanəndələr Filarmoniya çevrəsindəki "Qubernator" (sonralar "Yahid – Poeziya evi" və "Çay

evi" adlanan) bağında toplaşar, xalq musiqisi, muğam ifaçılığı ilə bağlı müzakirə-mübahisələr orada "həlf" edilərdi. Hünər deyərdim o adama ki, burada içilən çayın pulunu ödəyə bilsin! Bu xərci daim Əmi (Əlibabə Məmmədov) çəkərdi.

Bu məqamda böyük sənətkarlardan Əhməd Bakıxanov və Bəhrəm Mansurov haqda formalaşmış fikirləri də xatırlayaq: "Onlar çörək verəndirlər", "Kim onların çörəyini yeyib-çayını içib, ondan mütləq sənətkar çıxacaq" və s.

Mən Ə.Dadaşovun rəhbərlik etdiyi xalq çalğı alətləri ansamblının da üzvü olmuş və həmişə görmüşəm ki, o, daim gənc ifaçılara arxa durar, hər vasitə ilə gənclərə yardım edər, onları müdam irəliyə, sənət uğurlarına səslərdi. Bu böyük ustad ansamblın hər üzvünü uğurluna körpə uşaq kimi

sevinərdi. Bu gün həmin kollektivin yetirdiyi gənclərin əksəriyyəti (Əhsən Dadaşov olmasaydı) özlərinəməxsus sayılıb-seçilən sənətkarlardır.

Xatırladığım və şahidi olduğum bir faktı da hörmətli oxucularla bölüşmək istərdim. 1963-cü ildən ömrünün sonuna kimi Asəf Zeynallı adına Bakı orta ixtisas musiqi məktəbində çalışan Nəriman Əliyev bu illər ərzində Bakı qeydiyyatı olmayan tələbələrini Buzovna qəsəbəsinə (öz xüsusi evinə) qeydiyyatı saldırar və bununla da onların işlə təminatına və gələcəkdə mənzil növbəsinə dayanmalarına şərait yaratmış olardı.

Yuxarıda toxunduğum məqamların məcmusu olaraq deyim ki, ifaçı həmin keyfiyyətlərə malikdirsə, – XANƏNDƏ adı ona halaldır.

Bəs müğənni kimdir? Bəli, bəli, xanəndəyə "müğənni", müğənniyə "xanənda" demək düzgün deyil.

Əsasən vokal ifaçılarına verilən "müğənni" (kəçəncə ərəb sözüdür) adını kimə demək olar, kimə yox? Müğənni muğam dəstgahlarını mükəmməl ifa etməyi bacarırsa, ona "xanənda" da demək olar. Amma xanənda müğənni adına iddialıdırsa, o, mütləq xüsusi vokal təhsili almalıdır. Onlar vokal müəllimlərinin köməyiylə səslərini spesifikasi çərçivəyə – məxsusi əndazəyə yönəldib (yaxud əksinə; həmin çərçivəni səs imkanlarına) uyğunlaşdırıb, cilalamalıdırlar. Nəticədə hər müğənninin özünəməxsus səs (diapazon) yüksəkliyi, fərdi səs tembrli, səs xarakteri yaranar və beləliklə, müğənni yalnız özünə xas repertuara nail olar. Keçək

"oxuyan" termininə. Bu adın kimgərə deyildiyinin "açması" üçün geniş bir həsiyə çıxım.

Ötən əsrin 60-cı illəri. Şəhər, rayon mərkəzi, qəsəbə və kəndlərdə yerləşən Mədəniyyət saraylarında, klublarda fəaliyyət göstərən (müəyyən fərqlərlə bu gün də mövcud olan) müxtəlif dərəcələrdə (musiqi, dram, ədəbiyyat, rəqs, tikış, bədən tərbiyəsi, idman oyunları və s.) xüsusi istedad və qabiliyyətə malik çoxsaylı gənclər iştirak edərdi. Mərdəkan Mədəniyyət sarayının "Bahar" xalq çalğı alətləri ansamblında (rəhbərləri gözəl qarmon ifaçısı Xanlar Məlikov, sonralarsa məşhur klarnet ifaçısı Əşrəf Əşrəfzadə olduğu dövrlərdə) mən özüm də kamança ifaçısı kimi çalışmışam. Yeri gəlmişkən qeyd edim ki, Xalq artisti Məmmədbağır Bağırzadə də ilk sənət addımlarını həmin kollektivdə atıb. O dövrdə kamança ifaçılarının azlığı ilə əlaqədar, mən bir neçə özəfəliyyət ansamblında çalışırdım; məşhur "Əbilov adına mədəniyyət evi", "R.Axundov adına Buzovna qəsəbə mədəniyyət evi" və s. Diqqətəlayiq faktıdır ki, dövrümüzün məşhur xanəndəsi, Xalq artisti, mərhum Ağaxan Abdullayev solisti olduğum Əmircan Mədəniyyət sarayı nəzdindəki "Vətən" (rəhbəri - peşəkar tarzən, böyük pedaqoq, muğam bilicisi Elxan Mirzəfərov) xalq çalğı alətləri ansamblının yetirmələrindəndi.

Bu faktların ardınca mütləq qeyd edim ki, "mən özəfəliyyət kollektivində çalışıram!" deyib, xalq və "populyar" bəstəkar mahnılarını, kiçik muğam parça və təsniflərini əsasən efir-ekranlardan öyrənilə ifa edən gənclər, sadəcə, icraçı rolu oynayırlar. Bu boğazdanıyuxarı (həm müstəqim, həm məcazi mənalarla) "sənətkarlıq" prosesində bəzən fitri istedadlar da iflasa (müasir terminlə – deqradasiyaya) uğrayırlar...

Bu isə artıq ayrı bir yazının mövzusudur...

Arif ƏSƏDULLAYEV, Əməkdar incəsənət xadimi, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, professor

“Son iclas” filmi Ankarada nümayiş olunub

Bakı Media Mərkəzi tərəfindən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi şərəfinə lentə alınmış “Son iclas” sənədli-bədii filminin Ankara şəhərində təqdimatı keçirilib. Gecəyə rəsmilər, türkiyəli millət vəklləri, elm və mədəniyyət xadimləri, QHT və media təmsilçiləri qatılıblar.

Tədbirdə ölkəmizin Türkiyədəki səfiri Xəzər İbrahim Cümhuriyyətin tarixi barədə danışib, bugünkü müstəqil Azərbaycanın Xalq Cümhuriyyətinin varisi olduğunu deyib.

Filmin çəkilməsinə maliyyə dəstəyi vermiş “BP-Türkiyə” şirkətinin rəhbəri Mick Stup şirkətin reallaşdırdığı

mədəniyyət layihələrindən bəhs edib, filmin tarixi əhəmiyyətini vurğulayıb.

Türkiyə Prezidentinin baş müşaviri Yalçın Topçu Osmanlı dövləti ilə Cümhuriyyətin münasibətlərinə, eləcə də Qafqaz İslam Ordusunun xilaskarlıq missiyasına toxunub. O, 2018-ci ilin Azərbaycanda “Cümhuriyyət ili”

elan edilməsini müsəlman Şərqiində ilk parlament respublikasının qurucularına böyük ehtiram kimi dəyərləndirib.

“Son iclas” filminin ssenari müəllifi Müsəllim Həsənov ekran əsərinin ərsəyə gəlməsindən bəhs edib. Diqqətə çatdırıb ki, hərbi işğal nəticəsində süqut edən Cümhuriyyətə düşmən münasibət sovet dövründə də davam edib, Cümhuriyyətin ideyaları barədə yanlış məlumatlar yayılıb. Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa edəndən sonra bu tarix

dövlətçilik salnaməmizdə layiqli yerini tutub.

Çıxışçılar filmin ərsəyə gətirilməsində göstərdiyi dəstəyə görə Heydər Əliyev Fonduna minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

Sonra film nümayiş olunub.

Qeyd edək ki, Arzu Əliyevanın baş prodüseri olduğu “Son iclas” bədii-sənədli filmi Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin tarixinin son günlərinə işıq salır və milli hökumətin son qərarını hansı çətin şəraitdə verdiyini əks etdirir.

Bakı Dövlət Sirkı mövsümün açılışına hazırlaşır

Oktyabrın 27-də Bakı Dövlət Sirkında yeni mövsümün açılışı münasibətilə Rusiyanın məşhur “Nikulinin Qızıl Sirkı” böyük heyətlə paytaxtın sakinlərinin və qonaqlarının görüşünə gəlir.

Tamaşaçıları həmişə yeniliklərlə, qeyri-adi nömrələrlə sevindiren Bakı Dövlət Sirkı bu dəfə də ənənəsinə sadıq qalıb. Proqrama ha-

va gimnastları, akrobatlar, əhliləşdirilmiş heyvanlarla rəngarəng nömrələr, jonqlyorlar, şən kloun və digər maraqlı nömrələr daxildir.

“Svetnoy bulvarda” Moskva Nikulin Sirkı maraqlı proqram ilə oktyabrın 20-dək şəhərimizdə olacaq.

“Etno hip-hop” - konsertə hər kəs dəvətlidir

Oktyabrın 26-da “YARAT” Müasir İncəsənət Mərkəzində “Etno hip-hop” adlı konsert proqramı təqdim olunacaq.

Musiqili gecədə xalq mahnıları, klassik, etno-caz, hip-hop janrlarının sintezindən ibarət kompozisiyalar səslənəcək. Gənc musiqiçi, bəstəkar İsmayıl Zülfüqarov özünün yazdığı, eləcə də məşhur klassik musiqiləri üç fərqli alətdə (tar, ud, gitara) ifa edəcək. Tədbirin iştirakçıları musiqi sahəsində göstərdiyi fəaliyyətlərə görə xüsusi adlara layiq görülən, prezident təqaüdcüləri və bir çox müsabiqələrin qalibləri olan gənclərdir. Konsertdə iştirak sərbəstdir.

Musiqili teatrın solisti beynəlxalq festivalda iştirak edib

Qazaxıstanın Qaraqanda şəhərində XX Beynəlxalq “Музыкальная Сарыарка” musiqi festivalı keçirilib. Müxtəlif üslub və janrlarda musiqilərin səsləndirildiyi festivalda Qazaxıstan, Türkiyə, Rusiya, Qırğızıstan, Özbəkistan, Tatarıstan və Azərbaycan sənətkərləri iştirak edib. Ölkəmizi festivalda Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrının solisti Eleonora Mustafayeva təmsil edib.

Teatrın bildirilib ki, həmyerlimiz Qırğızıstanın Xalq artisti Baktıbək İbakeev və Rusiyanın Xalq artisti Aleksandr Tsıqankovla eyni səhnəni bölüşüb.

E.Mustafayeva Tattimbəta adına Qazaxıstanın Dövlət Xalq Çalgı Alətləri Orkestrinin müşayiəti altında Ü.Hacıbəylinin

“Arşın mal alan” operettasının Gülcöhrənin ariyasını, C.Puççininin “Canni Skikki” operasından Laurettanın ariyasını ifa edib.

İstedadlı aktrisa Musiqili teatrın səhnəsində “Mən dəyərim min cavana” (Gülnaz), “Tələlər qovuşanda” (Nərgiz) və digər tamaşalarda rol alıb.

Sənətdə “İz” qoyanlar

Oktyabrın 30-da Muzey Mərkəzində Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasının təşkilatçılığı ilə Xalq rəssamı Rafiq Mehdiyevin (1933-2009) 85 illiyinə həsr olunmuş tədbir keçiriləcək.

“İz” layihəsi çərçivəsində reallaşacaq tədbirdə rəssamın həyatı, sənət fəaliyyəti haqqında məlumat veriləcək. Tədbirdə Rafiq Mehdiyevin bir sıra əsərlərinin təqdimatının keçirilməsi də nəzərdə tutulur.

Kitab qrafikası sahəsində ardıcıl fəaliyyət göstərən rəssam C.Məmmədquluzadənin

müxtəlif illərdə nəşr olunan “Poçt qutusu”, “Saqallı uşaq”, “Danabaş kəndinin əhvalatları”, “Qurbanəli bəy” əsərlərinə illüstrasiyalar çəkib. 1959-cu ildə Moskvada keçirilən Azərbaycan ədəbiyyatı və incəsənəti öngünlüyündə onun rus yazıçısı N.Poqodinlin “Silahlı adam” və M.İbrahimovun “Gələcək gün” romanına çəkdiyi linoqravürallar nümayiş etdirilib.

Onun monotipiya texnikasında yaratdığı əsərlər içərisində “Kənd”, “Uşaqlar”, “Bazarda”, “Bir cərgə”, “Son gün”, “Yağışdan sonra” tablolarını qeyd etmək olar. Rəssam maraqlı rəngkarlıq nümunələri də yaradıb. “Üzüm yığanlar”, “Təzə xəbər”, “İstirahət”, “Natürmort” tabloları bu qəbildəndir.

Oğlan gedir, gedir və tək yol yoldaşı onu müşayiət edən küləkdir. Külək onun əsas yol göstərəni, müəllimidir. O sanki müdriklik bəxş edən Ruhdur. “İnsanların gözü olsa da onlar görmürlər”. Ah, çox şeyi onlar görmür və görmək istəmirlər. Ana haqlı idi – cəmiyyət amansız, ədalətsiz və riyakardır. O, fərqli olanı, zəifliyi, xeyirxahlığı və mərhəməti qəbul eləmir.

Şər qüvvənin daşıyıcıları – şeytani məskələr oğlanı dənizin dibinə atırlar. Orada işə onu yalnız balıq xilas edəcək günəşə, işığa tərəf yuxarı qaldırır. Pritçanın son akkordu qüssəlidir – yalnız bir anlıq oğlanın gözləri açılır, zira, günəşin doğuşu ilə o, yenidən kor olur, amma onun Ruhu hamımıza səmavi, ilahi işıq verir...”

Müəllif yazının sonunda “İncil”dən məşhur kəlamı xatırlayır: “Kor koru aparırsa, onda hər ikisi quyuya düşəcək, çünki ruhun korluğu, cahillik daha çox faciəyə gətirib çıxarır”. Bütün bunlar tamaşanın rejissoru Kamran Şahmərdanı da, Rusiya Milli Teatr mükafatı “Qızıl maska”nın diplomantı, gözəl rəssam Tatyana Melnikovanı da qayğılandırır. O, bu poetik pritçanın bütün qəhrəmanlarını parlaq, ifadəli və yaddaqalan verib”.

Zülmətə hakim “Ağ və qara”

Rusiyanın mədəniyyət portalı Kukla teatrının tamaşası haqqında

Rusiyanın rewizor.ru mədəniyyət portalında bu yaxınlarda Moskvada keçirilən S.Obraztsov adına IX Beynəlxalq Kukla Teatrları Festivalında nümayiş olunan A.Şaiq adına Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrının “Ağ və qara” tamaşası haqqında resenziya dərc edilib. Tamaşanın müəllifi və quruluşçu rejissoru Kamran Şahmərdan, rəssamı Rusiyanın “Qızıl maska” milli mükafatının qalibi Tatyana Melnikovadır.

Müəllif Marina Abramova yazıda səhnə əsərinin fəlsəfi məğzinə xüsusi diqqət yetirib. “Ağ və qara”. Bu, S.Obraztsov adına Beynəlxalq Kukla Teatrları Festivalında Azərbaycan gələn kuklaçıların təqdim etdiyi tamaşanın adı idi. “Ah tənhalıq, sənin xasiyyətin necə də sərtidir”. Hər halda bu sözlər yetkinləşmiş, püxtələşmiş, dünyanın hər üzünü görmüş Şərq gözəli Bella Axmədulinanıdır. Amma əgər sən dünyaya kor doğulmuş uşaqsansa, onda necə? Təəssüf ki, sənin tənhalığın iqiqət acı olacaq”, - deyə o yazır.

Sonra o, əsərin süjeti – kədərli, amma işıqlı, içi gözəllik və nurla dolu bir pritça haqda danışır...

“...Soyuq və zülmət. Oğlancığaz dünyaya kor doğuldu və ana onu adamlardan uzaqda böyütdü. Çünki dünya qəddar və biganədir... Tamamən işıq və qaranlığın kontrastı üzərində qurulmuş bu kukla tamaşasında oğlanın anası bəyaz geyinib.... Və bütün dünyanı gəzən oğulun yeganə dostu və köməkçisi əl ağacıdır...”

Azərbaycan

27 oktyabr 1939 – Şair, dramaturq, tərcüməçi, Əməkdar incəsənət xadimi Alla Axundova Moskvada doğulub. “Şərikli çörək”, “Alma almaya bənzer” və s. filmlərin ssenari müəllifidir.

27 oktyabr 1945 – Kinorejissor, Əməkdar mədəniyyət işçisi Akif Rüstəmov Bakıda doğulub. 40-dək ekran əsərində ikinci rejissor kimi çalışıb. “Axırcıncı dayanacaq” bədii filminə quruluş verib.

27 oktyabr 1950 – Dirijor, Xalq artisti Ağavərdi Ağaoğlu Paşayev Bakıda anadan olub. F.Əmirov adına Azərbaycan Dövlət Mahni və Rəqs Ansamblının bədii rəhbəri, Azərbaycan Milli Konservatoriya-sının professorudur.

28 oktyabr 1911 – Xalq yazıçısı, dramaturq, akademik, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı Mirzə Əjdər oğlu İbrahimov (1911 - 17.12.1993) Cənubi Azərbaycanda anadan olub. “Gələcək gün”, «Böyük dayaq» romanlarının, “Həyat”, “Kəndçi qızı” və s. pyeslərin müəllifidir. Azərbaycan Ali Soveti Rəyasət Heyətinin (1954-1958) sədri olub. Azərbaycan Yazıçılar Birliyinə rəhbərlik edib.

28 oktyabr 1941 - Kinooperator Vəqif Muradov anadan olub. “Mozalan” kinojurnalının bir çox buraxılışlarının operatorudur.

29 oktyabr 1937 – Dirijor, Xalq artisti, Dövlət mükafatı laureatı, professor Rauf Canbaxış oğlu Abdullayev anadan olub. Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestrinin bədii rəhbəridir.

29 oktyabr 1941 – Xalq artisti Ağaxan Əli oğlu Salmanlı Bakıda anadan olub.

29 oktyabr 1949 – Tanınmış aktyor Şahin Cəbrayilov (1949 - 5.9.2007) anadan olub.

29 oktyabr 1993 – Zəngilan rayonu Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal olunub. İşğal nəticəsində rayonun 707 kvadrat kilometr ərazisi qəsb olunub, 35 min nəfər yurd-yuvasından didərgin düşüb. Rayonun iqtisadi infrastrukturunu, 50-dən çox kitabxana, 30-dan çox klub, 9 mədəniyyət evi talan edilib. Zəngilan Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsindən kənardə işğal etdiyi yeddinci rayonudur.

Dünya

27 oktyabr 1782 – İtalyan bəstəkarı, məşhur skripkaçı Nikkolo Paqanini (Niccolò Paganini, 1782 - 27.5.1840) anadan olub.

27 oktyabr 1899 – SSRİ Xalq artisti Mixail İvanoviç Jarov (1899-1949) anadan olub. 1926-1929-cu illərdə Bakı İşçi Teatrında (indiki Rus Dram Teatrı) çalışıb.

28 oktyabr Beynəlxalq animasiya günüdür (International Animation Day). 1892-ci ilin 28 oktyabrında fransalı ixtiraçı rəssam Emil Reno ekranda ilk animasiya lentini nümayiş etdirib.

28 oktyabr 1957 – Türkiyə müğənnisi, bəstəkar Əhməd Qaya (1957-2000) Malatyada anadan olub.

28 oktyabr 1967 – Amerika kinoaktrisası Culiya Roberts (Julia Roberts) anadan olub.

29 oktyabr 1923 – Ankarada, Türkiyə Böyük Millət Məclisində keçirilən mərasimdə Türkiyə Cümhuriyyəti elan olunub, Mustafa Kamal paşa yeni Cümhuriyyətin ilk prezidenti seçilib.

29 oktyabr 1947 -Amerika aktyoru, “Oskar” laureatı Riçard Dreyfus (Richard Stephen Dreyfuss) anadan olub.

Hazırladı: **Vüqar ORXAN**

AFİŞA

27-30 oktyabr

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı (Nizami küç. 95)		
27 oktyabr	P.Çaykovski – “Qu gölü” (balet)	19.00
28 oktyabr	M.Maqomayev – “Şah İsmayıl” (opera)	19.00

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrı (Füzuli meydanı 1)		
27 oktyabr	C.Rodari – “Çipollino” İ.Əfəndiyev - “Boy çıxçayı”	12.00 19.00
28 oktyabr	Ə.Əmirli - “Ah, bu uzun sevdə yolu” M.S.Ordubadi - “Qətibə İnanç”	12.00 19.00

Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrı (Zərifə Əliyeva küç. 8)		
27 oktyabr	Rus xalq nağılı - “Qoğalın macerası” (rus dilində) F.Süccəddinov - “Mən dəyərim min cavana”	12.00 19.00
28 oktyabr	Ş.Perro - “Yatmış gözəl və cirdənlər” Ə.Haqqverdiyev - “Kimdir müqəssir?”	12.00 19.00

Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrı (Xaqani küç. 7)		
27 oktyabr	A.Nikuşina – “Dərzi və süpürgeçi” N.Rəsulzadə - “Məmə”	12.00 19.00
28 oktyabr	Y.Poddubnaya – “Kraliçanın son etirası”	19.00

Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrı (Nizami küç. 72)		
27 oktyabr	H.Andersen - “Çirkin ördək balası” U.Şekspir - “İlli Riçard”	12.00 19.00
28 oktyabr	A.Lindqren - “Balaca və damda yaşayan Karlson” M. Servantes - “Don Kixot” (premyera)	12.00 19.00

Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrı (Neftçilər pr. 36)		
27 oktyabr	K.Ağayeva - “Göyçək Fatma”	12.00
	Rus xalq nağılı - “Durna balığı” (rus dilində)	16.00
28 oktyabr	L.Bomon - “Gözəl və Bədhəybat”	12.00
	Rus xalq nağılı - “Qoğal” (rus dilində)	16.00

Yuğ Dövlət Teatrı (Neftçilər pr. 36 - Kukla teatrının binası)		
27 oktyabr	Mercan Dədə - “Rindü-şeyda”	19.00
28 oktyabr	R.Akutaqava - “Müəmmalı bir qətlin üç versiyası”	19.00

Azərbaycan Dövlət Pantomima Teatrı (Azadlıq pr. 10)		
28 oktyabr	B.Xanizadə “Fəlakət və İnsan”	14.00
	B.Əhmədli “Ağbiğililər”	18.00

Heydər Əliyev Sarayı (Bülbül prospekti 35)		
27 oktyabr	“Səyyah Sindibad” adlı ilk rok-operanın təqdimatı	19.00

Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyası (İstiqlaliyyət küç. 2)		
29 oktyabr	Xalq artisti, bəstəkar İbrahim Məmmədovun xatirəsinə həsr olunmuş konsert. Azərbaycan Televiziyası və Radiosunun Niyazi adına Simfonik orkestri (bədii rəhbər - Nazim Hacıəlibayov)	19.00
30 oktyabr	Q.Qarayev adına Dövlət Kamera Orkestri (bədii rəhbər - Teymur Göyçayev) F.Əmirov adına Azərbaycan Dövlət Mahni və Rəqs Ansamblının xor qrupu (bədii rəhbər - Ağavərdi Paşayev)	19.00

Beynəlxalq Muğam Mərkəzi (Dənizkənarı Milli Park)		
28 oktyabr	“Qreğori Məretə” caz qrupunun konserti (ABŞ)	19.00
30 oktyabr	Nurlan Namazov - “Muğamat var olan yerdə”	19.00

İtaliyanın "il Messaggero" qəzetində "Azərbaycan musiqisi Kuirinale Sarayının Kappella Paolina zalını fəth edir" başlıqlı məqalə dərc olunub.

Yazıda İtaliya Prezidentinin Kuirinale Sarayında keçirilən və "Rai Radio 3" ictimai radiosu ilə canlı yayımlanan məşhur "Kuirinale Konsertləri"nin (Concerti del Quirinale) Azərbaycan musiqilərindən ibarət proqramına həsr olunmuş 14 oktyabr tarixli buraxılışından danışılır.

Məqələdə bildirilir ki, müsəlman Şərqi-də ilk demokratik respublika olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının 100 illiyinə həsr olunmuş bu konsert bu ilin iyul ayında İtaliya Prezidenti Sercio Mattarellanın Azərbaycana, sentyabr ayında isə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın İtaliyaya səfərlərinin ardınca, Heydər Əliyev Fondu, UNESCO üzrə Azərbaycanın Milli Komissiyası və Azərbaycanın İtaliyadakı səfirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilib.

Yazıda iki hissədən ibarət olan konsert proqramında "Belcan-Tar" ansamblının və "Qarabağ" muğam qrupunun ifasında Azərbaycanın klassik musiqi nümunələri,

“Azərbaycan musiqisi Kuirinale Sarayını fəth edir”

muğamları və xalq mahnılarının səsləndiyi, dinləyicilərin musiqi sədaları altında İtalyadan Azərbaycana, muğamın beşiyi Qarabağa səyahət etdikləri vurğulanır.

Yazıda, həmçinin Şuşa şəhərindən bəhs edilərək bildirilir ki, "Şuşa Azərbaycan musiqi sənətinin mərkəzi hesab olunur və müsəlman Şərqi-də operanın banisi olan Üzeyir Hacıbəyli bu şəhərdə böyüyüb".

Məqələdə konsertin repertuarı barədə də məlumat verilir, proqramda muğam və xalq musiqilərimizlə yanaşı, Üzeyir Hacıbəylinin "Koroğlu" operasından uvertürə, "Arazbarı", Fərhəd Bədəlbəylinin "Şuşa", Həsən Rzayevin "Çahargah rapsodiyası", Qara Qarayevin "Yeddi gözəl" baletinin böyük Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin eyniadlı poeması əsasında yazıldığı diqqətə çatdırılır.

Amerikalı fotoqrafın obyektivindən paytaxtımızın küçələri

"Nur Art" qalereyasında ABŞ-da yaşayan fotoqraf Andrey Qlazkovun fərdi sərgisi keçirilib. Fotoqraf sərgidə "street foto" (küçə fotoqrafiyası) janrında Bakıya və bəkilərə münasibətini təqdim edib.

Əsasən fotoportret və "street foto" janrlarında çalışan A.Qlazkovun qeyri-adi fokusda çəkdiyi şəkillərdə həyatın müxtəlif anları əks olunub. Onun ayrı-ayrı beynəlxalq

müsabiqələrdə dəfələrlə qalib gələn işləri sosial şəbəkələrdə də çox populyardır.

Müəllif yeni-yeni obrazlar axtarışında bir çox ölkələri gəzib-dolaşan səyyah-fotoqrafıdır. Yayın əvvəlində ölkəmizə gələn fotoqraf Abşeronda olub. Burada fotoobyektivin yaddaşına köçürdüyü nümunələri hazırda üzərində çalışdığı "Qafqaz" adlı layihəyə daxil etmək niyyətindədir. Onun Bakıda çəkdiyi foto-lardan biri artıq nüfuzlu "Leica" qalereyasının şəbəkəsində öz yerini alıb.

LALƏ

Bakının mədəni irsi üçün ongünlük "Fantaziya"

Xəbər verdiyimiz kimi, Avropa İttifaqının "2018 – Avropa Mədəni İrsi ili" layihəsi üzrə noyabrın 1-dən 10-dək Bakıda "Fantaziya" mədəni irs festivalı keçiriləcək.

Oktyabrın 25-də Avropa İttifaqının Azərbaycandakı nümayəndəliyi tərəfindən bununla bağlı İçərişəhərdəki Maqsum İbrahimbəyov Yaradıcılıq Mərkəzində mətbuat konfransı təşkil olunub.

Mərkəzin direktor müavini Leyla Quliyeva Azərbaycanda ilk dəfə belə bir festivalın keçirilməsini yüksək qiymətləndirib. Tədbirdə çıxış edən nümayəndəliyın birinci müşaviri Denis

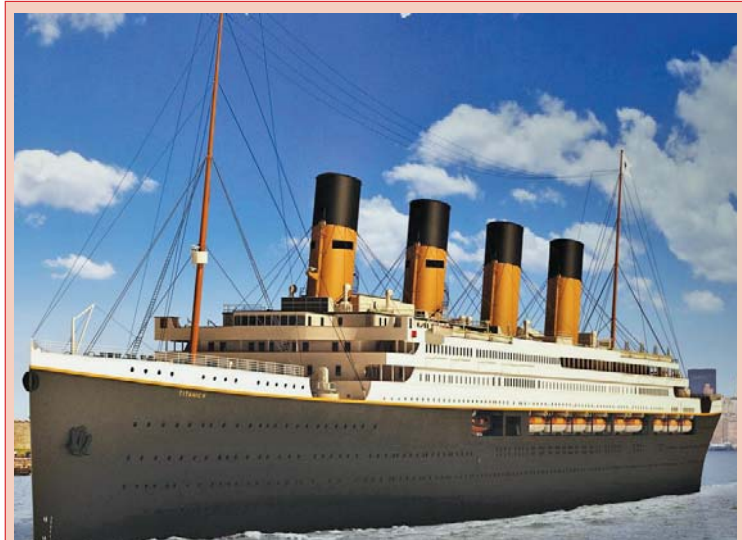
Daniilidis Bakı şəhərinin "Fantaziya" mədəni irs festivalının keçirilməsinə tam hazır olduğunu söyləyib.

Məlumat verilib ki, on gün davam edəcək festivalın proqramına konsertlər, sərgilər, dəyirmi masalar, film nümayişləri, əyləncəli tədbirlər, Bakının tarixi məkanlarına, küçələrinə bələdçi turları daxildir.

Avropa İttifaqının Azərbaycandakı nümayəndəsi Kestutis Yankauskas deyib: "2018-Avropa Mədəni İrsi ili" çərçivəsində belə bir festivalın Bakıda keçirilməsinin səbəbindən biri də Azərbaycan paytaxtının artıq Avropa şəhərinə çevrilməsidir". "Fantaziya" festivalı Bakının mədəni irsinə marağı artırmaq və onu qorumaq məqsədi daşıyır.

Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin rəis müavini Könül Cəfərova Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasındakı münasibətlərdən söz açıb. Bildirib ki, nazirlik Avropa İttifaqı ilə birgə layihələr həyata keçirir. Bakıda belə bir festivalın keçirilməsi olduqca düzgün seçimdir. Bakı şəhəri keçmişlə müasirliyin vəhdətini təşkil edir. Ölkə başçısının diqqəti və qayğısı nəticəsində mədəni irsin qorunması prioritet sahələrdən biridir. Azərbaycanda təkcə milli irs deyil, müxtəlif dirlərə və konfessiyalara aid tarixi abidələr də qorunub saxlanılır.

Konfransda festivalın yekun proqramı və tədbirlərin məzmunu iştirakçıların diqqətinə çatdırılıb.

“Titanik”in yolu ilə

"Titanik" gəmisinin oxşarı 2022-ci ildə dənizə buraxılacaq və məşhur səfərinin başa vura bilmədiyi tarixi Böyük Britaniya-ABŞ marşrutunu təkrarlayacaq.

"Titanik 2" layihəsi üzərində işlər avstraliyalı biznesmen Klayv Palmerin rəhbərlik etdiyi "Blue Star Line" kompaniyası tərəfindən həyata keçirilir. Layihəyə 2012-ci ildə start verilsə də, 2015-ci ildə maliyyə çətinliyi səbəbindən onun tikintisi dayandırılıb və yalnız bu ilin sentyabr ayında bərpa olunub.

Kompaniya gəminin orijinal tarixi interyerini təkrarlamağı və bununla yanaşı, bütün təhlükəsizlik tədbirlərini nəzərə alaraq onu müasir naviqasiya sistemi ilə təchiz etməyi planlaşdırır. 2,4 min sərnisişi və 900 ekipaj üzvünü daşıya biləcək laynerin tikintisi 500 milyon dollar həcmində qiymətləndirilir.

Palmerin sözlərinə görə, yeni "Titanik" ilk reysini Sinqapur-dan Dubaya edəcək, sonra Sauthempton, oradan isə Atlantik okeanını keçərək Nyu-Yorka yollanacaq. Şirkətin planına əsasən, gəmi yay ayları ərzində Böyük Britaniyadan ABŞ-a həftəlik reyslər həyata keçirəcək.

Xatırladaq ki, "Titanik" layneri 1912-ci il aprelin 10-da Sautempton-dan Nyu-Yorka ilk və sonuncu səfərinə çıxmışdı. Gəmi aprelin 15-nə keçən gecə Şimali Atlantikdə aysberqlə toqquşaraq 2 saat 40 dəqiqədən sonra batmışdı. Dəhşətli qəza zamanı təxminən 1,5 min nəfər həlak olmuş, 712 sərnisin və ekipaj üzvü xilas ola bilmişdi.

Binaləri çadır-çadır...

Çində bir-birinin yanında olmaqla 721 çadırın qurulması "Ginnesin rekordlar kitabı"na düşüb.

Vuqonq dağının yamacında yerləşən çadır "karvanı"nın

uzunluğu təxminən 14 kilometrdir. Təşkilatçıların bildirdiyinə görə, hava şəraiti rekord üçün çox əlverişsiz olub; güclü külək əsib, yağış yağıb. Lakin 200 köüllünün köməyi sayəsində onlar öz məqsədlərinə çatıblar.

Türk dünyası

“Aylı dünya” Moskvada görünəcək

Oktyabrın 29-da Başqırdistanın Dövlət Opera və Balet Teatrı Moskvada "Musiqini gör" III Musiqili Teatr Festivalı çərçivəsində Qalina Vişnevskaya Opera İfaçılığı Mərkəzinin səhnəsində çıxış edəcək.

Truppa festivala Yozef Haydnın "Aylı dünya" komik operasını aparır. Ötən mövsümdə ilk dəfə tamaşaçıya qoyulmuş əsərin musiqi rəhbəri və baş dirijoru Başqırdistanın Əməkdar artisti, "Qızıl maska" Rusiya Milli teatr mükafatı laureatı Artyom Makarov, quruluşçu rejissoru isə Yelizaveta Korneyevadır. 2017-ci ildə teatrın baş baletmeysteri Leonora Kuvatova "Musiqini gör" festivalının laureatı olmuşdu.

İşçi adı "Din" dir

Cənubi Koreyanın tanınmış rejissoru Kim Ki Duk Almatıda işçi adı "Din" olan bədii film çəkməyə hazırlaşır. Qazaxıstan mediasının yazdığına görə, psixoloji dramda Dinara adlı qadının başına gələn əhvalatlar ekranlaşdırılacaq.

Koreyalı rejissor filmin həm də quruluşçu operatoru olacaq. Noyabrda başlanacaq çəkilişlərdə Qazaxıstanın "Astana Film Fund" təşkilatı da iştirak edəcək. Bütün çəkilişlər Qazaxıstanda və qazax aktyorlarının iştirakı ilə aparılacaq.

Məlumat üçün deyək ki, Kim Ki Duk "Pyeta" trillerinə görə Venesiya kinofestivalının "Qızıl şir" mükafatını qazanıb. Onun "Yaz, yay, payız, qış... yenə də yaz", "Boş ev", "Pis uşaq" filmləri daha məşhurdur.

“Hökmdar quş” un adı siyahıdadır

Saxa-Yakutiya kinematoqrafçılarının ərsəyə gətirdiyi "Hökmdar quş" ("İoyon qıl") filmi Asiya-Sakit okean regionu kino Akademiyasının mükafatına (APSA/Asia Pacific Screening Award) namizəddir. Filmin adı mükafatın "Mədəni müxtəliflik" nominasiyası üzrə qısa siyahıya salınıb.

APSA "Mədəni müxtəliflik" mükafatını UNESCO-nun patronajlığı altında hər il regionu təmsil edən bir kinooperatora və bir filmə təqdim edir. Bu mükafat ekranda mədəni müxtəlifliyin dəstəklənməsinə və qorunmasına müstəsna töhfəyə görə verilir. Bütün nominasiyalar üzrə qaliblərin adları noyabrın 29-da Avstraliyada elan ediləcək.

“Ümid” gənclərdir

Qırğızıstanın paytaxtı Bişkekdə MDB ölkələri "Ümid" VI gənc kino forumu işə başlayıb. Oktyabrın 28-dək davam edəcək forumun açılış mərasimində Qazaxıstan rejissoru Adilxan Erjanovun "Dünyanın məhrəbən bigənəliyi" filmi nümayiş etdirilib. Filmin dünya premyerası 2018-ci ilin may ayında Kann festivalında olub.

Forum çərçivəsində üç proqram – qısametrajlı bədii filmlərin beynəlxalq və milli müsabiqəsi, eləcə də sənədli filmlər proqramı üzrə ekran əsərləri göstərilir.

Forum günlərində rusiyalı kinoşünas Yevgeni Mayzelin və Almaniya yaşayan azərbaycanlı rejissor Elmar İmanovun ustad dərsləri keçiriləcək.

Təşkilatçılar deyirlər ki, qızılqul qönçəsinin forumun rəmzi olaraq seçilməsi təsadüfi deyil. Qönçə gözənlənib, tezliklə açılıb parlayacaq gənc istedadın rəmzidir, tikanları isə uğura doğru aparan yoldakı çətinliklərdir. Elə bu forum da gənclərə üzlaşdıqları çətinlikləri aşmaqda kömək etmək üçündür. Çünki "Ümid" in məqsədi təkcə yeni adların kəşfi yox, həm də istedadlı gəncliyi dəstəkləməkdir.

Hazırladı: GÜLCAHAN

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Moskva pr, 1D.
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-57-72 (redaktor)
530-34-38 (məsul katib)
430-16-79 (müxbirlər)
511-76-04 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az

Lisenzia № AB 022279

İndeks: 0187

"Mədəniyyət" qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5178

Sifariş: 5186

Buraxılışa məsul: Fəriz Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir. Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.